

کتاب، امام و انقلاب اسلامی

آفتاب امام روزهای کتاب

خبرها، گزارشها و گفت و گوهای ویژه

انقلاب اسلامی و تشیع را با افکار حضرت امام می شناسند

مؤسسه تنظیم
و نشر آثار
امام خمینی (س)

مقاله ویژه
**انقلاب اسلامی و امام
در آینه کتاب**

۱۰ کتاب تازه
کتابها هنوز انقلاب
را ورق می زنند

اصفهان در منابع تاریخی

گفت و گو با
دکتر اصغر منتظرالقائم

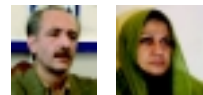
جغرافیای اصفهان
گفت و گو با دکتر سیروس شفق
درباره محمد مهربار
و آثارش

فناوری اطلاعات و بازی نشر در ایران

کارگاه آموزشی نشر اینترنتی و ارزش های افزوده

قانون کپی رایت در نرم افزارهای فرهنگی تدوین می شود

یک پرسش - سه پاسخ
هفته کتاب را در ترویج کتابخوانی
مؤثر می دانید؟

هفته کتاب در استان ها

خبرهای تهران، آذربایجان شرقی، مازندران
اصفهان و کردستان

نخستین فروشگاه تخصصی کتابهای مرجع در ایران

● گردآورنده مجموعه های ارزشمند از دایره المعارفها، فرهنگها، کتابشناسی ها و انواع آثار مرجع

(۱) مرتب و متناسب بر اساس سرفصلها و کتابهای مرجع، منابع نشر فارسی و با منحصر در حوزه فرهنگ و تمدن

(۲) با بهره ریز از آشناسازی و تجهیز بیش از ده هزار کتابخانه تخصصی، دانشگاهی و عمومی در ایران و مراکز مرتبط در خارج از کشور

تهران، خیابان فلسطین، پلاک ۱ از میدان فلسطین، شماره ۱۲۸
تلفن و فاکس: ۰۲۱-۸۶۳۳۶۶۸، ۸۶۳۳۶۶۹ - پلاک ۲۰ - پهنشمار ۱۶ - آ

برنامه های هفته کتاب در استان ها

تهران

ویژه برنامه‌های یازدهمین دوره هفته کتاب جمهوری اسلامی ایران در استان تهران اعلام شد. به گزارش روابط عمومی اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان تهران ۲۰مرکز نمایشگاه بزرگ تازه‌های کتاب در تهران و شهرستان‌های شوشرلات، ری، کرج، ورمان، شهریار، اسلامشهر، ریاض کریم، ساریچال، ماماند، فیروزکوه و پاکدشت از ۲۰ تا ۲۴ آذرماه جاری پیش‌روی دستاوردهای فرهنگ کتابخوئی خواهد بود. از دیگر برنامه‌های این هفته می‌توان به نشست رایگان در تمامی کتابخانه‌های عمومی اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان تهران در روز ۱۹ آذرماه، تقدیر از کتابداران و کتابخوانان نمونه استان و تقدیر از خیرین و خادم‌ان نشر و فرهنگ مکتوب اشاره کرد.

همچنین برگزاری مراسم جشن کتاب در شهرستان‌های تابعه استان تهران و گردهمایی بزرگ کتابداران و مسؤولان کتابخانه‌های عمومی استان تهران با همکاری دبیرخانه هیات انبای کتابخانه‌های عمومی کشور از جمله برنامه‌های استان تهران خواهد بود.

موضوع تبلیغ کتاب به عنوان یک برنامه اساسی در

رسانه‌های گروهی مطرح شده است.

معین‌پور معاون فرهنگی و هنری اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی آذربایجان شرقی ضمن اظهار این مطلب خاطرنشان ساخت: «مأمولان طبق تحقیقات انجام گرفته در سطح استان حجم کتاب به عنوان یک کالای فرهنگی در سید هزینه مردم ۲۰۰تومان در ماه است و این مبلغ بسیار اندک است. وی افزود: البته این نرخ برحسور کتاب در سطح جامعه وریشه‌های متعددی از قبیل مشکلات اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و غیره را می‌تواند

روزانه‌ها

دوشنبه ۸/۹/۸۵:کتاب و دانش اموز

مراسم آغاز جشنوارهٔ هوارمیرستان در سطح کشور
کارگاه آموزشی اطلاع‌رسانی کتاب (بزرگ تاشران)
میزگرد کارگاه آموزشی «بزرگد تاشران جهان در طراحی

سایت‌های وب» (بزرگ تاشران)

یکشنبه ۸/۹/۸۶:کتاب، صنعت و وارگر

مراسم ویژه روز کتاب، صنعت و کارگر با حضور تعدادی از کارفرمایان و مدیران صنایع
مراسم تجلیل از خادمان حوزه نشر استان قم
کارگاه آموزشی نشر اینترنتی و ارزش‌های افزوده (بزرگ تاشران)
سینماز «تأثیر فناوری اطلاعاتی بر فرایند نشر و خدمات

کتابخانه ای

◀**دوشنبه ۸/۹/۸۷:کتاب، امام و انقلاب اسلامی**
بزرگداشت و تجلیل از مؤلفان، مترجمان، پیشکسوتان و ناشران برگزیده کتاب درباره امام خمینی و انقلاب اسلامی
مراسم افتتاح نمایشگاه کتاب‌های منتشر شده درباره امام خمینی(ره) و انقلاب اسلامی و نمایشگاه عکس و آثار مؤلفان و مترجمان

کارگاه آموزشی آشنایی با کتابخانه‌های دیجیتال، کتاب و مجلات الکترونیکی (بزرگ تاشران، کتابداران و کتابخوانان)

سه شنبه ۸/۹/۸۸:کتاب و دانشجو

انتخاب دهمین دوره کتاب سال دانشجویی
کارگاه آموزشی مهارت‌های کامپیوتر جست‌وجو در وب (بزرگ کتابداران و کتابخوانان خرمشاه)

چهارشنبه ۸/۹/۸۹:کتاب، کتابدار و اطلاع‌رسانی
مراسم تجلیل از کتابداران نمونه و خادمان فرهنگ وب-سومین نشست تکمیل بانک‌های اطلاعاتی کتابدار
تقدیر از خادمان نشر

میزگردپرسی وضعیت کتابهای انقلاب اسلامی در ایران و جهان

پنجشنبه ۸/۹/۹۰:کتاب، خادمان نشر و حامیان نسخ خطی
مراسم بزرگداشت حامیان نسخ خطی
مراسم تجلیل از کتاب‌های خوشی بنیستین دوره کتاب سال جمهوری اسلامی ایران

جمعه ۸/۹/۹۱:کتاب و پدیدآورندگان

برنامه ویژه روز کتاب و پدیدآورندگان روز چهارشنبه ۸/۲۰ از ساعت ۱۸ تا ۲۰ برگزار می‌شود.

شنبه ۸/۹/۹۲:کتاب ایران در جهان

پنجمین همایش توسعه بین‌المللی نشر ایران
برگزاری ۵کارگاه آموزشی، افتیاب، هنر و ایرتگر، کودک و نوجوان، بین و ترجمه
همایش فرست‌هاو چشم‌اندازهای حضور در بازارهای جهانی کتاب:در حوزه کودک و نوجوان

داشته باشد.اما از دلایل عمده آن می‌توان به عدم تبلیغات مناسب توسط رسانه‌های جمعی در رابطه با کتاب اشاره کرد و مطلب دیگر در این رابطه عدم تسهیل و تسریع در دسترسی مردم به کتاب است و اینکه مردم نمی‌توانند پراستی به کتاب و کالاهای فرهنگی دست یابند.

معاون فرهنگی و هنری اداره کل در ادامه به برنامه‌ها و عناوین روزهای هفته کتاب جمهوری اسلامی ایران اشاره کرد و گفت:از جمله برنامه‌هایی که توسط اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی آذربایجان شرقی در طول هفته کتاب اجرا خواهد شد، می‌توان به برگزاری نمایشگاه تازه‌های اجرا در کتابخانه‌های عمومی در سطح استان و برگزاری ۱۰ نمایشگاه کتاب به همت دبیرخانه کانون‌های فرهنگی و هنری مساجد استان در ۱۰مسجد و تعمیر و تجهیز بیست کتابخانه مسجدی اشاره کرد. همچنین تجلیل از اهداگران نمونه و کتابداران بازنشسته و تجلیل از انجمن‌های نمونه کتابخانه‌ها از سوی انجمن کتابخانه‌های عمومی کشور در روز چهارشنبه (روز کتاب و کتابدار)از برنامه‌های دیگر این هفته است.

شهرستانزنجان

به مناسبت یازدهمین دوره هفته کتاب در هفت شهر استان مازندران نمایشگاههایی با صدها عنوان کتاب در شهرهای محمودآباد، آمل، بهشهر، نوره، بایلسر، سوادکوه و رامسر برگزار شده است.

اصفهان

سیدرضا طباطبایی دبیر هفته کتاب اصفهان برنامه‌های این استان را به شرح زیر اعلام کرد.

تشکیل نمایشگاه کتب جدید در کتابخانه‌های عمومی استان؛ برگزاری همایش یک روزه کتابداران استان همراه با نشست‌های تخصصی؛ تجلیل از کتابداران نمونه؛ تجلیل از کتابداران بازنشسته؛ تجلیل از خادمان فرهنگ؛ تجلیل از انجمن‌های فعال؛ معرفی خیرین کتابخانه‌ساز؛ برگزاری جایزه ادبی اصفهان به همراه نمایشگاه کتب ادبیات داستانی.

همچنین به مناسبت سیست و پنجمین سالگرد انقلاب اسلامی برنامه‌ریزی برگزاری دومین نمایشگاه بزرگ کتاب اصفهان به همراه برنامه‌های تجلیل از ۱۵ نفر از خادمان نشر و پدیدآورندگان کتاب با همکاری شرکت تعاونی نشر و حضور سازمان‌ها و ارگان‌های استان برگزار خواهد شد.

کرستان

همایون شهلا دبیر یازدهمین دوره هفته کتاب استان

کرستان باشد.اما از دلایل عمده آن می‌توان به عدم تبلیغات مناسب توسط رسانه‌های جمعی در رابطه با کتاب اشاره کرد و مطلب دیگر در این رابطه عدم تسهیل و تسریع در دسترسی مردم به کتاب است و اینکه مردم نمی‌توانند پراستی به کتاب و کالاهای فرهنگی دست یابند.
معاون فرهنگی و هنری اداره کل در ادامه به برنامه‌ها و عناوین روزهای هفته کتاب جمهوری اسلامی ایران اشاره کرد و گفت:از جمله برنامه‌هایی که توسط اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی آذربایجان شرقی در طول هفته کتاب اجرا خواهد شد، می‌توان به برگزاری نمایشگاه تازه‌های اجرا در کتابخانه‌های عمومی در سطح استان و برگزاری ۱۰ نمایشگاه کتاب به همت دبیرخانه کانون‌های فرهنگی و هنری مساجد استان در ۱۰مسجد و تعمیر و تجهیز بیست کتابخانه مسجدی اشاره کرد. همچنین تجلیل از اهداگران نمونه و کتابداران بازنشسته و تجلیل از انجمن‌های نمونه کتابخانه‌ها از سوی انجمن کتابخانه‌های عمومی کشور در روز چهارشنبه (روز کتاب و کتابدار)از برنامه‌های دیگر این هفته است.

معاون فرهنگی و هنری مساجد استان در ۱۰مسجد و تعمیر و تجهیز بیست کتابخانه مسجدی اشاره کرد. همچنین تجلیل از اهداگران نمونه و کتابداران بازنشسته و تجلیل از انجمن‌های نمونه کتابخانه‌ها از سوی انجمن کتابخانه‌های عمومی کشور در روز چهارشنبه (روز کتاب و کتابدار)از برنامه‌های دیگر این هفته است.

به مناسبت یازدهمین دوره هفته کتاب در هفت شهر استان مازندران نمایشگاههایی با صدها عنوان کتاب در شهرهای محمودآباد، آمل، بهشهر، نوره، بایلسر، سوادکوه و رامسر برگزار شده است.

سیدرضا طباطبایی دبیر هفته کتاب اصفهان برنامه‌های این استان را به شرح زیر اعلام کرد.
تشکیل نمایشگاه کتب جدید در کتابخانه‌های عمومی استان؛ برگزاری همایش یک روزه کتابداران استان همراه با نشست‌های تخصصی؛ تجلیل از کتابداران نمونه؛ تجلیل از کتابداران بازنشسته؛ تجلیل از خادمان فرهنگ؛ تجلیل از انجمن‌های فعال؛ معرفی خیرین کتابخانه‌ساز؛ برگزاری جایزه ادبی اصفهان به همراه نمایشگاه کتب ادبیات داستانی.
همچنین به مناسبت سیست و پنجمین سالگرد انقلاب اسلامی برنامه‌ریزی برگزاری دومین نمایشگاه بزرگ کتاب اصفهان به همراه برنامه‌های تجلیل از ۱۵ نفر از خادمان نشر و پدیدآورندگان کتاب با همکاری شرکت تعاونی نشر و حضور سازمان‌ها و ارگان‌های استان برگزار خواهد شد.

همایون شهلا دبیر یازدهمین دوره هفته کتاب استان

دبیرکل خانه کارگر:

توجه وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی مغفتمن و مبارک است

درب‌ی اظهارات وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی مبنی بر پیگیری تأسیس صندوق فرهنگی کارگری توجه ویژه به کتاب در جوامع صنعتی، طریحاً محجوب دبیرکل خانه کارگر نیز اعلام آمادگی کرد تا موضوع مجدداً پیگیری شود.

محجوب در گفت و گوی اختصاصی با خبرنگار کتاب هفته گفت: در این‌یکه باید کار ماکور انجام می‌شد نزدیک داریم و ما همچنان آماده‌ایم که موضوع را دنبال کنیم، بالطبع همانطور که می‌دانید نهاد مردمی و غیردولتی مولی این کار ما هستیم و حتماً مطابق با وظیفه‌مان، به بهترین وجهی قفسه را بی‌گیری خواهیم کرد.»

دبیرکل خانه کارگر تصریح کرد: «شخصاً از دبیراز به کتابخوانی و

حتی کتابداری علاقه داشتم و سال‌هایی از عومر را صرف تأسیس کتابخانه‌های متعدد در مساجد و محلات کرده‌ام. به همین خاطر هم معتقدم در عرصه کارگری یکی از فعالیت‌های واجب و ضروری باید اشاعه کتابخوانی باشد.»

وی افزود: «حوزه کتابخوانی نیازمند کارهای فرهنگی ظریف‌تر و پیچیده‌تری است چون کتابخوانی یک فرهنگ است و این فرهنگ باید با کمک همه دستگاه‌ها از جمله وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تقویت شود.»

دبیرکل خانه کارگر تشکیل نمایشگاه‌های مختلف و مستمر و عرصه کتاب‌های متنوع و نیز شناسایی و جذب کتابخوانان و تشویق آنان را در محیط‌های صنعتی و کارگری یکی از راه‌های تقویت این فرهنگ دانست و مجدداً تأکید کرد: «ما آماده هستیم که تعهد و مسئولیت‌مان را دنبال کنیم و خود را مسؤول می‌شناسیم ضمن آنکه در مورد دیگر فعالیت‌های فرهنگ هم آماده‌ایم.»

وی افزود: «من بعد از این گفت‌وگو، نامه‌ای به وزیر محترم خواهم نوشت تا کمیته مشترک ویژه‌ای تشکیل شود یا اگر کسلی لازم می‌دانند معرفی کنند تا به اتفاق هم موضوع صندوق فرهنگی را دنبال کنیم تا باعث رونق حضور کتاب در عرصه‌های کارگری شود.»

محجوب تصریح کرد، عنصر توجه آقای مسجدجامعی مغفتمن و مبارک است بخصوص در در محیط‌های کارگری حلقه فرهنگی زیادی در صنایع مختلف وجود دارد. وی فعالیت کارگران در عرصه‌های قرآن، شعر و ادبیات را شادمانی بر این امر دانست و گفت: «امید داریم که با همراهی و کمک وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی این فعالیت‌ها بویژه در باب کتاب تقویت شود

الته اگر قصوری بوده، دوطرفه بوده است.»

دبیرکل خانه کارگر در پاسخ به این سؤال که چرا طرف دولتی که «روز کتاب، صنعت و کارگر» در برنامه‌های هفته کتاب گنجانده شده، برنامه‌های ویژهٔ این روز نسبت به ایام دیگر از رونق کمتری برخوردار است گفت: «باید ببینیم که کتاب در عرصه کارگری، افراد علاقه‌مند کمتری دارد و رابطهٔ فرهنگ صنعتی و کارگری‌مان با کتاب کم است.»

وی افزود: «البته باید کار تبلیغی بیشتری بویژه داخل محیط‌های صنعتی در این مورد انجام شود تا ان شاءالله بتوانیم برنامه‌های این روز را هم برونق برگزار کنیم.»

دولت

مریم کیانی

فناوری اطلاعات و بازی نشر در ایران

اولین همایش تأثیر فناوری اطلاعات بر فرآیند نشر و خدمات کتابخانه‌ای با سخنرانی معان امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، نماینده شورای عالی اطلاع‌رسانی این وزارتخانه، مدیر مجمع ناشران الکترونیک و مدیر عامل چندشرکت کامپیوتری در دومین روز هفته کتاب در هتل لاله تهران از سوی دفتر مجامع و فعالیت‌های فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و همکاری مجمع ناشران الکترونیک برگزار شد.

بازی نشر سنتی در ایران

دکتر طالب شهرستانی، مدیر مجمع ناشران الکترونیک و مدیرعامل شرکت جهان رایانه نشر که دربارهٔ فرمت‌ها و نهادهای نشر الکترونیک سخنرانی می‌کرد، نشر سنتی را در ایران با ارائهٔ آمار و ارقام بیشتر شبیه یک بازی دانست و گفت: ما ۲۹۳ مؤسسه نشر سنتی کتاب داریم که ۹۶ درصد آنها در تهران قرار گرفته‌اند و ۳۳ درصد آن مؤسسات پراکنده در سراسر کشور و در حالی است که ۶۵ درصد کل ظرفیت نشر کتاب در ایران متعلق به وزارت آموزش و پرورش در چاپ کتاب‌های درسی مدارس است.

وی که با لب ناپ شخصی سخنرانی اش را ارائه می‌کرد، با مسک و تأکید بر روی کلمات، کشور هند را مثال زد که با برنامه جامع آن در حوزه فناوری اطلاعات تا سال ۲۰۰۷ پنج برابر درآمدتقی فعلی ایران کسب درآمد خواهد کرد. شهرستانی با بیان این مطلب که قرن فناوری اطلاعات عملی رشد و توسعه فرهنگی، مذهبی و علمی است، گفت: امروز علم محدود به کتاب و معلم در یک جغرافیای خاص نیست، بلکه علم به بزرگی کره زمین و منحوای آن است. بازگشت به خویش خویش تنها از راه فناوری اطلاعات میسر می‌شود و ساله نیست اگر یکم در صورت عدم توجه به این بخش، کشورمان به اندازه سدهای نوری از دیگران عقب می‌افتد.

مدیرعامل شرکت جهان رایانه نشر مزایای نشر الکترونیک را بر شمرده و گفت: استفاده از سیستم نشر الکترونیک که در آن حواس بینایی و شنوایی مابم مورد استفاده قرار می‌گیرد ضریب بهره‌وری آموزشی را تا ۶۵ درصد افزایش می‌دهد.

شهرستانی با اعلام این مطلب که تا امروز بیش از ۱۵۰ محصول فرهنگی در حوزه نشر الکترونیک به ثبت رسیده است، موضوعات مذهب، ادبیات ایران و جهان، زبان، علوم، جهانگردی، موزارت فرهنگی، محیط زیست و ابزارهای کمک آموزشی را از جمله موضوعات این محصولات عنوان کرد.

وی در پایان با ابراز تأسف از اینکه تشکیل وزارت جدید فناوری اطلاعات به دست وزارتخانه‌ای اوزاری نیست، تکلف و تلقین‌سپرده شده گفت: متأسفیم که وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی نتوانسته مسئولیت این بخش را در دست گیرد و متأسفیم که نمی‌توانیم وزارت فرهنگ فناوری اطلاعات و ارشاد اسلامی داشته باشیم.

سناد تکفای وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و پورتال(رکاد) فرهنگی

سناد تکفا در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در پی ایجاد یک پورتال فرهنگی است که بخشی از آن اختصاص به نشر الکترونیک دارد تا افراد بتوانند به راحتی به نیادل اطلاعات پرداخته و از پیشرفت هر بخش استفاده کنند.

دکتر سعید قاضی مغربی، نماینده شورای عالی اطلاع‌رسانی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و دبیر کمیته نمایندگان معاونت‌ها و سازمان‌های تابعه این وزارتخانه با بیان این مطلب، دربارهٔ امکانات مختلفی که نشر الکترونیک به کاربر می‌دهد، گفت: این نوع فناوری، مطالب موضوعی را طبقه‌بندی می‌کند، ارجاع می‌دهد، پیوندهای مختلف میان کتاب‌ها و موضوعات برقرار می‌کند، هزینه تجدید چاپ را کم می‌کند و کتابخوانی را به دلیل همراهی همزمان صوت و تصویر و متن ترویج می‌دهد.

وی دیگر اهداف سناد تکفا در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی را آموزش به افراد درباره فناوری اطلاعات و توسعه به کارگیری ابزار و ادوات موردنیاز این حوزه عنوان کرد.

قاضی مغربی توسعه نشر الکترونیک را در گرو توسعه تجارت الکترونیک عنوان کرد و بحث مربوط به تجارت الکترونیک به خصوص در حوزهٔ استفاده از کارت‌های اعتباری را در حوزه وظایف و اختیارات وزارت پارگانی و بانک مرکزی دانست.

نماینده شورای عالی اطلاع‌رسانی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی همچنین مسائل مربوط به کپی رایت نشر الکترونیک را قابل طرح ارزیابی و اظهار کرد: باید با رمزگذاری مناسب بر روی محصولات الکترونیکی اعتماد ناشران را جلب کنیم.

وی دیگر هدف سناد تکفا را بسط‌سازی برای استفاده از نشر الکترونیک در پارک‌های فناوری اطلاعات (IT park) عنوان کرد و گفت: ساختن پارک‌های فناوری اطلاعات که امکان دسترسی به وسایل متفاوت فناوری اطلاعات را در برگیرد، وظیفه سناد تکفا نیست، ولی فراهم آوردن امکان استفاده از امکانات نشر الکترونیک از وظایف این سناد است.

بسترهای فناوری اطلاعات برای نشر الکترونیک

مهرداد قاضی، فوق‌لیسانس کامپیوتر و مدیرعامل شرکت ویرا دیگر سخنران این همایش بود که دربارهٔ بسترهای فناوری اطلاعات برای نشر الکترونیک، به ارائه مدلی برای ناشران الکترونیک پرداخت.

وی به طرح ایجاد مرکز خدمات ناشران اشاره کرد و گفت: هدف از این طرح ارائه خدمات ارزان و مطمئن به ناشران به صورت Online و میزبانی کلیه سیستم‌های اطلاعاتی مورد نیاز ناشران است.

قاضی ایجاد زیرساختی حرفه‌ای برای سرویس دهی به ناشران و دیگر عوامل نشر را با پشتیبانی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در این مورد ضروری عنوان کرد.

مدیرعامل شرکت ویرا که شرکتی مشاوره‌ای برای بسط‌سازی فناوری اطلاعات در سازمان‌ها و بسط زیرساخت‌های تجارت الکترونیک است، سیستم مدیریت اطلاعات پایه را یکی از موارد موردتوجه ناشران الکترونیک بر شمرده و در این باره گفت: ارزیوب الکترونیکی اسناد و مدارک، مدیریت متمرکز نسخه‌های متعدد از یک سند، کنترل سطوح دسترسی و امنیت اسناد، قابلیت فهرست‌گذاری و جست‌وجوی پیشرفته در مشخصات و محتوای اسناد و انجام پردازش اولیه روی اسناد به صورت اتوماتیک از جمله موارد موردتوجه در سیستم مدیریت در نشر الکترونیک است.

اولین کتابخانه الکترونیکی

کودکان ایران

شلیفد من سنتی نوین فرد در حوزه نشر کتاب کودک و نوجوان هشتم که به اینترنت روی آورد و واژ آن برای ارتباط با بچه‌ها استفاده کرده، به

این صحبت‌های مصطفی رحمان‌دوست، شاعر کودک و نوجوان است که در این همایش به عنوان مدیرعامل سایت

دوستانه، سایتی که مخاطبان آن کودکان و نوجوانان هستند، سخنرانی می‌کرد.

رحمان‌دوست با بیان اینکه سایت دوستانه اولین کتابخانه الکترونیکی کودکان ایران است، گفت: راه اندازی این سایت چنان فراز و نشیبی طی کرده است که ظم می‌خواهد داستان آن را حتماً بنویسم.

وی بر تأمل‌لوب بودن وضعیت نشر کشور تأکید کرد و گفت: نشر ما چه دیجیتال باشد چه نباشد، به‌هرحال وضعیت آن به هیچ وجه مطلوب نیست.

این شاعر به راه‌اندازی حدود ۱۰ سایت کودکان و نوجوانان

در کشور اشاره و اظهار کرد: تا به حال ۱۱۵ جلد کتاب کودک و نوجوان را وارد سایت دوستانه کرده‌ام که با همین کار، هشت کتاب ایرانی امکان ترجمه در خارج از کشور را پیدا کرده‌اند.

دیجیتالیزه کردن اشتباهات نه اطلاعات

مدیر بخش مهندسی صنعتی نفت تهران که در همایش تأثیر فناوری اطلاعات بر فرآیند نشر دربارهٔ اجانش‌های نوین اطلاع‌رسانی در عصر شبکه‌ها، سخنرانی می‌کرد، گفت: ما در کشورمان اطلاعات را دیجیتالی نمی‌کنیم، بلکه اشتباهاتمان را دیجیتالی می‌کنیم.

متصور دستمانی در ادامه افزود: مشکل ما فراهم نبودن بسترهای سخت‌افزاری فناوری اطلاعات نیست، بلکه مشکل ما این است که جامعه طوری تربیت نشده تا بتواند مبتنی بر فناوری اطلاعات به حیات خود ادامه دهد.

وی اینکه با توجه با گاه‌گاهی اشتباهات خود را مکتوب می‌کنیم، گفت: فناوری اطلاعات قادر است اشتباهات و مکتوبه کردن آنها به با کمک کرده است!

مدیر بخش مهندسی صنعتی نفت تهران به ضرب‌المثل‌های رایجی مانند «فوت کوزه‌گری را برای خود نگه دار» اشاره کرد و گفت: با همین فرهنگ است که می‌توانیم ادعا کنیم ما برای اطلاع‌رسانی تربیت نشده‌ایم چون چنین تفکری مخرب‌ترین تفکر در عصر فناوری اطلاعات است.

دهستانی در انتها تدوین چشم‌اندازی روشن و راهبردی از نظام ملی اطلاع‌رسانی، بازنگری در ساختار نظام ملی اطلاع‌رسانی، تدوین دوره‌های جدید آموزش فناوری اطلاعات در زمینه اطلاع‌رسانی، توجه فراگیر از سوی دست‌اندرکاران برای بالا بردن سطح ملی آگاهی به نسبت سهم عمر جهانی و توجه این دست‌اندرکاران به برنامه‌ها و پروژه‌های کاربردی در زمینه اطلاع‌رسانی را از مهم‌ترین اهداف توسعه در فرآیند اطلاع‌رسانی در کشور عنوان کرد.

کتابخانه الکترونیکی برای نابینایان

مدیرعامل شرکت بکتوس که در زمینه چاپ کتاب گویا برای نابینایان فعالیت می‌کند، در این همایش تعداد خاندین کتاب‌های گویا در ایران را کمتر از ۵۰۰ عنوان اعلام کرد. وحید صادقی‌پور جلدی نیز که دربارهٔ آکارتو نشر الکترونیک برای نابینایان سخنرانی می‌کرد، در صورت ایجاد کتابخانه الکترونیکی گویا برای نابینایان گفت: کمبود تعداد چاپخانه خط بریل و استودیو تولید کتاب‌های گویا، حجم بودن کتابخانه بریل و هزینه بالای تولید کتاب گویا از مواردی است که وجود کتابخانه الکترونیکی برای نابینایان را امکان‌ناپذیر می‌کند.

صادقی‌پور در همین مورد به ابزارهای دسترسی نابینایان به کامپیوتر پرداخت و مقصده کلیهٔ خاص، مینی‌تور بریل و خروجی صوتی را برای این افراد توضیح داد.

شماره ۱۵۳
موشبیه ۱۷ آذر ۱۳۸۲
کتابخانه الکترونیکی

از سفر کربن حضرت امام (ره) از جماران دیرزمانی می‌گذرد، اما وقتی رفت، باین‌تر از جماران، یعنی خیابان یاسر در منطقه نیاوران، ساختمانی ۱۵ طبقه‌ای به نام او و به منظور حفظ آثار ایشان شکل گرفت. این مؤسسه که مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س) نام دارد در سال ۱۳۶۸ تأسیس شده است و طی این سال‌ها فعالیت‌های متنوع بسیاری برای رسیدن به اهداف خود انجام داده است و از آنجایی که سومین روز هفته کتاب «کتاب» امام و انقلاب اسلامی «نام گرفته است، نگاه به عملکرد و دستاوردهای این مؤسسه امری بی‌پدیده، جلوه می‌کند. در این گزارش نگاهی اجمالی به فعالیت‌های این مؤسسه شده است که می‌خوانید.

معاونت انتشارات

بخش انتشارات مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی که محوری‌ترین فعالیت این مؤسسه است، فعالیت‌ها و برنامه‌های خود را در جهت تمرکز، سازماندهی و توسعه فعالیت‌های انتشارات مؤسسه فرار داده است. از جمله فعالیت‌های این معاونت می‌توان به این موارد اشاره کرد: انتشار ۷۵ عنوان از آثار حضرت امام در ۷۸ جلد (۲۶ عنوان فارسی و ۱۹ عنوان عربی)، ۳۳ عنوان در ۷۹ جلد درباره شخصیت و اندیشه‌های حضرت امام (۲۶ عنوان فارسی و ۱۳ عنوان عربی)، ۲۶ عنوان از آثار موضوعی از دیدگاه امام تحت عنوان ایشان، انتشار ۲۶ عنوان کتاب در ۱۶۴ جلد به ۲۲ زبان زنده دنیا، ۷۰ عنوان کتاب مربوط به مقالات و سخنرانی‌های کنگره‌ها و همایش‌ها و همچنین مجموعه سخنرانی‌ها، مصاحبه‌ها، نامه‌ها، احکام و اسناد غیرطبقه‌بندی شده امام تحت عنوان «مصحف امام» در ۲۲ جلد. در میان آثار چاپ شده، دیوان امام ۳۸ بار، شرح چهل حدیث ۲۲ بار، حدیث پیلاری ۱۲۰ بار، جوانان از دیدگاه امام ۱۲ بار و نوسازی جامعه از دیدگاه امام ۱۲ بار تجدید چاپ شده است.

معاونت انتشارات علاوه بر نظارت بر چاپ کتب، بر تهیه آلبوم نوازه‌های صوتی حضرت امام (ره) و انتشار پایان‌نامه‌های دوره کارشناسی ارشد و دکتری مرتبط با امام، به صورت

سیدعلی محمد رفیعی

یک مقایسه ساده

مقایسه ساده میان نشر قیل از انقلاب اسلامی و نشر بعد از انقلاب به هر ناظر بی طرف، این دیدگاه را می بخشد که صنعت نشر و هنر نویسندگی در ۳۵ ساله اخیر در مقایسه با دوران قیل از خود بسیار تخصصی تر است.
استاندارد رف و بخته تر شده است. فضای باز پس پیروزی انقلاب اسلامی، شعارهای فرهنگی انقلاب، روح حماسی و امید به آینده، اعتماد به نفس عمومی برای ایجاد تغییر و تحول در ایران و حتی جهان، اهمیت به برخی حوزه های تألیف مانند دین و مسائل عقیدتی و معنوی، کنار رفتن برخی مولفان فرهنگی که ذهنی بسته داشته و روی کار آمدن و مجال یافتن برخی جوانان پویا، متخصص و نوادیش و دیگر تحولات مثبتی که انقلاب اسلامی با خود به ارمغان آورد مایه ایجاد تغییراتی کمی و کیفی در سالیهای آغازین برپای جمهوری اسلامی و سالیهای پس از آن شد.
تحولاتی که گرچه گاه با تنگ نظریها، نادانکارها، تخصص گریزها، کژ فهمیها و مشکل آفرینیهای برخی مسئولان و مدیران فرهنگی به افت و خیز دچار شد، اما همچنان، به راه بازگشت ناپذیر خود ادامه داد. کافی است طراسی جلد، نوع حرف، اطلاعات شناسنامه ای، فهرستبرگ، شابک، صفحه آرای، فهرستها و نمایها و ارزش های محتوایی کتابهای متعددی را در نظر بگیرید و در مقایسه با آثار قیل از سال ۷۵ به بررسی بنشینید. نخست این که بسیاری از این ویژگیهای ظاهری یا عوامل استانداردسازی کتاب (مانند فهرستبرگ و شابک) را در آثار پیشین نخواهید دید. بعد این که در حروفچینی، طراحی و صفحه آرای آن آثار برای دیده امروزین شما بسیار ساده و ابتدایی جلوه خواهند کرد. سوم، خواهید دید که محتوای بسیاری از آثار، بسیار عمیقتر، به روزتر و دقیقتر شده اند.

افزایش جمعیت و به تناسب آن، جمعیت پدید آورندگان کتاب در شد. شگفت انگیز اطلاعات و ابزار و آلات اطلاع رسانی؛ فناوریهای نوین و پیشرفت چاپ، استانداردها و قراردادهای جدید بین المللی مرتبط با کتاب و نشر؛ گذر زمان و رشد اندیشه های نو در سلسله و از این قبیل رخدادهای طبیعی و از انهای جهانی را نباید نادیده گرفت اما این را نیز می توان تصور کرد که ادامه حضور یک نظام ایستا و بسته در یک کشور سوم، یکمان نمی توانست مایه این همه رشد و ترق و پویایی باشد. گرچه بخواد به تقلید از جهان پیشرفته دست به تغییراتی بزند. این که در هر یک کشور، اهل قلم و کتاب و نگارش و پژوهش و دین

و دانش و شعر و ادب و میاز و باشد، حداقل این عمره را خواهد داشت که پشتیبانی از نشر و نگارش و نهادهای و شعارها جلوه خواهد کرد و دست کم، رشد کمی صنعت نشر را در پی خواهد داشت، حتی اگر کارآفرینشها در دورانیهای راه رشد کیفی نگارشها را ناهموار سازند.

دوازدهم

سیر اسامی

مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)

کتاب، نظارت دارد.

معاونت امور بین الملل

آمدن امام و رفتن امام خیر مهمی برای تمامی دنیا بود، معاونت امور بین الملل نیز به منظور ترجمه آثار حضرت امام به زبان های زنده دنیا، توزیع آن در سطح کتابخانه‌ها و مراکز فرهنگی خارج از کشور، حمایت از اندیشمندان و نویسندگانی که درباره شخصیت و اندیشه‌های حضرت امام قلم می‌زنند، تبلیغ آثار و اندیشه‌های آن حضرت در خارج از کشور و جمع آوری کتب و مقالاتی که در خارج از کشور، پیرامون شخصیت حضرت امام به رشته تحریر در می‌آید، تأسیس شده است. عمده فعالیت‌های معاونت امور بین‌الملل را می‌توان در موارد زیر خلاصه کرد: ایجاد ارتباط با بیش از ۲۰۰ کشور جهانی و ارسال آثار ترجمه شده به مراکز فرهنگی و کتابخانه‌ای این کشورها.

طبقه‌بندی، ترجمه و آرشیب ۱۵ هزار نامه ارسال شده از سراسر دنیا به حضرت امام به ۲۷ زبان زنده دنیا، که از این تعداد ۹ هزار و ۲۰۰ نامه به قیل از ارتحال و چهار هزار و ۸۰۰ نامه مربوط به بعد از ارتحال امام است. حمایت و ارتباط با نویسندگان «از مؤلفان خارجی مثل آقای «ماچور دوم نویسنده کتاب «از کوروش تا خمینی» به زبان اسپانیولی، «مختار اسدی» نویسنده کتاب انقلاب از دیدگاه امام خمینی» «جنتری ژوکوف» نویسنده کتاب «به سوی آزادی» به زبان روسی، «حسن علی محمود» نویسنده کتاب شناخت عرفانی از دید امام خمینی به زبان عربی و…»

معاونت پژوهشی

مؤسسه برای رسیدن به اهداف خود، بخشی را در جهت فعالیت‌های پژوهشی، تدوین کتاب، حمایت از فعالیت‌های پژوهشی پیرامون سیره و آثار امام متمرکز کرده است. از جمله فعالیت‌هایی که در این زمینه انجام شده می‌توان به

موارد زیر اشاره کرد:

- گردآوری، فیش برداری و تهیه بیش از ۱۲ هزار برگ سند میازاتی مندرج در پرونده ساراگ مربوط به حضرت امام، که

این پرونده در ۲۸ جلد، هر جلد، در حدود ۵۰۰ صفحه تهیه شده است.

۲۶ هزار سند از اسناد میازاتی، دست نوشته‌ها، احکام و نامه‌های مربوط به حضرت امام گردآوری و تهیه شده است و همچنین در این زمینه پنج جلد از اسناد میازاتی امام در شویاری، ۱۶ جلد از اسناد میازاتی امام در ساراگ و یک جلد از اسناد میازاتی امام در وزارت خارجه در دست مطالعه و بررسی نهایی قرار دارد.

ارژشایی از یک هزار عنوان کتاب در خصوص حضرت امام و اما مرتبط با ایشان و صدور مجوز که از این مجموعه ۲۸۷ عنوان آن مربوط به فعالیت‌های خارج از مؤسسه است، و ۲۹۲ مورد آن مربوط به فعالیت‌های مؤسسه بوده است.

جمع آوری یک هزار مقاله و ۵۰۰ عنوان کتاب درباره حضرت امام از طریق سایت‌های اینترنتی استفاده از منابع مختلف کتابشناسی و پایگاههای اطلاعاتی برهاندازی کتابخانه مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی که در آن بیش از ۱۰ هزار عنوان کتاب در موضوعات تاریخ معاصر، مردم‌شناسی، علوم اجتماعی، مدیریت، حقوق، ادبیات و کلیات مربوط به کتابشناسی و ۱۶۰ پایان‌نامه دانشجوئی و آرشیب مجلات مختلف سراسر کشور وجود دارد.

تشریات مؤسسه

موسسه نشر و تنظیم آثار امام خمینی علاوه بر فعالیت‌های مذکور، بخشی با محوریت انتشار نشریه دارد که در این بخش‌ها، تشریات متشددی چاپ شده است. از جمله این نشریات می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

فصلنامه «حضور» در ۲۲ شماره، فصلنامه «متین» در ۱۸ شماره، مجله هفتگی «دوست کودک» تا ۱۰۰ شماره، مجله هفتگی «دوست خردسال» تا شماره ۵۰، نشریه «اندیشه حکومت اسلامی» هشت شماره، گاهنامه «قراره» در سه شماره و نشریه «شراق در پنج شماره.

حضور مؤسسه در نمایشگاهها

مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی در ۱۳ نمایشگاه بین المللی کتاب شرکت کرده است که در شانزدهمین نمایشگاه بین المللی کتاب و هجدهمین جشنواره مطبوعات تهران رفته اول را از آن خود کرده است که این مهم به خاطر حضور فعال در نمایشگاه، برنامه‌ریزی دقیق و عرضه ۲۲ عنوان کتاب جدید به دست آمده است.

پژوهشکده امام خمینی و انقلاب اسلامی

در دل مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، پژوهشکده‌ای وجود دارد که با هدف پژوهش در جوانب مختلف حیات و اندیشه امام و معرفی دیدگاههای ایشان و انقلاب اسلامی ایران در مجامع علمی داخلی و خارج از کشور و همچنین تربیت نیروی محقق در این زمینه از سال ۱۳۷۵ آغاز به کار کرده است. پژوهشکده در دو مقطع کارشناسی ارشد و دکترا دانشجو می پذیرد. هم اکنون رشته‌های تحصیلی که در این پژوهشکده تدریس می‌یوند عبارتند از: فقه و مبانی حقوق اسلامی، عرفان اسلامی، جامعه‌شناسی انقلاب اسلامی، اندیشه سیاسی در اسلام و تاریخ انقلاب اسلامی. تعداد دانشجوئیانی که از سال ۱۳۷۷ تاکنون پذیرفته شده اند

شماره ۱۵۴

دوشنبه ۱۷ تیر ۱۳۸۲

روزنامه **کتابخانه** و فرهنگ

۹۲ دانشجو است که ۱۳ نفر ایشان تاکنون فارغ التحصیل شده‌اند. از دیگر فعالیت‌های پژوهشگاه چاپ و تدوین کتاب است که از سان آنها می‌توان به کتاب‌های زیر اشاره کرد: علم اصول و قواعد فقهیه، تحریرالتجریه، نقل‌علما درسیاست، مقالات فقهی حقوقی و فلسفی، شهید صدر و تالیف و… پژوهشگاه دارای یک کتابخانه تخصصی درباره امام خمینی و انقلاب اسلامی است که بیش از ۲۳ هزار عنوان کتاب فارسی و عربی دارد. همچنین در این کتابخانه بیش از دو هزار جلد کتاب لاتین، ۱۶۰ جلد پایان‌نامه با موضوع امام خمینی و انقلاب اسلامی و ۱۷۰ مقاله به زبان‌های فارسی، عربی و لاتین وجود دارد.

قم: دفتر نمایندگی مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی(ره)

دفتر نمایندگی مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی(ره) در قم در سال ۱۳۷۰ به منظور تحقیق درباره آثار و آرایفات حضرت امام (ره) و تصحیح و عرضه تألیفات و تقریرات درس و شرح کتاب‌های آن حضرت، تأسیس شده است. از جمله فعالیت‌های این مؤسسه می‌توان به موارد زیر اشاره کرد.

تهیه و تدوین و چاپ بیش از ۱۳۶ عنوان کتاب در زمینه‌های مختلف

-تدوین دانشنامه امام خمینی(ره)

-تدوین مجموعه دو جلدی قواعد فقهی در آثار حضرت امام

-تدوین یک دوره ۲۰جلدی معانی اخلاقی و امام خمینی(ره)

ویژه جوانان

-تحقیق، تصحیح و عرضه تقریرات بر آثار حضرت امام

-نمایشگاه دائمی مؤسسه.

مؤسسه چاپ و نشر هروج که به شکل تخصصی در زمینه‌های

حرف‌چینی، لیوگرافی، چاپ و صحافی آثار مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی(ره) فعالیت دارد در کنار وظایف اصلی خود، مسؤل فروش آثار این مؤسسه است، به همین منظور نمایشگاه دائمی و مرکزی برای عرضه کتاب‌های حضرت امام و مرتبط با اندیشه‌های ایشان در خیابان انقلاب دایر کرده است، علاوه بر این در سه فروشگاه مرکزی در تهران و ۲۵ نمایندگی در استان‌ها و شهرهای بزرگ، آثار امام را عرضه می‌کند.

۱۳۶۸ تا ۱۳۸۰: آثار انتشار کتاب

۱۴ سال از تأسیس مؤسسه می‌گذرد و طی این سال‌ها در

بخش انتشارات فراز و فرودهایی دیده می‌شود. پس نگاهی اجتنابی به آثار و ارقام انتشار کتاب در این مؤسسه خالی از لطف نیست.

سال ۱۳۶۸ یا سه جلد کتاب، سال ۱۳۷۰ ۹۱ جلد کتاب، سال ۱۳۷۲ ۲۲۱ جلد کتاب، سال ۱۳۷۳ ۷۱۱ جلد کتاب، سال ۱۳۷۸ یا ۸۳۱ جلد کتاب، سال ۱۳۷۹ ۵۳۱ جلد کتاب و سال ۱۳۸۱ ۲۸ جلد کتاب، تمامی از آثار انتشارات این مؤسسه است.

دورنمای مؤسسه

نگاه به دورنمای مؤسسه همانقدر قابل اهمیت و توجه است که ارزیابی و بررسی تلاش‌های انجام شده مؤسسه مهم است. در میان طرح‌ها و برنامه‌هایی که مسؤولان مؤسسه برای آینده این مجموعه در نظر گرفته‌اند می‌توان به مواردی اشاره کرد:

برگزاری طرح حمایت از نویسندگان که با توجه به گستردگی موضوع حمایت از نویسندگان و صاحبان فکر و اندیشه و مولفان این طرح توسط مؤسسه چاپ و نشر هروج در حال بررسی است.

طرح نگارستان حرم که در این طرح قرار است در ضلع جنوب شرقی حرم مطهر، با ایجاد واحدهای بنای بزرگترین مرکز فرهنگی و مهم‌ترین موزه و نگارستان آثار هنری مرتبط به امام و انقلاب اسلامی در سطح بین‌المللی اختصاص یابد.

دانش

میترا رشایی

فعالیت‌های سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی در حوزه نشر کتاب‌های انقلاب اسلامی

کتاب‌ها هنوز انقلاب را ورق می‌زنند

یکی از اهداف سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، معرفی شایسته واقعت‌های انقلاب اسلامی ایران است. پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی ایران در ربع آخر قرن بیستم باعث توجه جهانیان به مسائل ایران معاصر شد تا جایی که حدود ۳۰ هزار عنوان مقاله و کتاب به زبان‌های مختلف دنیا درباره انقلاب اسلامی نگاشته شده است. افزون بر این، ستیزه‌ها، مصاحبه‌ها و گفت‌وگوهای رسمی و غیررسمی مختلفی در محافل سیاسی، اجتماعی و دانشگاهی دنیا حول انقلاب اسلامی ایران برگزار شده و هنوز هم یکی از مباحث مورد توجه محققان و علاقه‌مندان مسائل ایران است. به منظور آشنایی بیشتر مخاطبان خارجی با واقعت‌ها و مطلوبیت‌های انقلاب اسلامی و زودند شهبات و رفع اتهامات و ایرادات ناگهان، گروه مطالعات ایران معاصر و انقلاب اسلامی مرکز مطالعات فرهنگی - بین‌المللی در حوزه معاونت پژوهشی و آموزشی به تولید آثار فرهنگی نظیر کتاب پرداخته است که در این گزارش به شرح این فعالیت‌ها خواهیم پرداخت.

تازه‌های نشر

نظر به اینکه از شکل‌گیری انقلاب اسلامی ربع قرن می‌گذرد و تاکنون آثار بسیاری در خارج از کشور نشر یافته و در پاره‌ای موارد واقعت‌های انقلاب اسلامی و ایران اسلامی از نگاه علمی و بی‌طرفانه تبیین نشده است، بدین منظور آثار زیر که در بر گیرنده مطالب، اطلاعات، تحلیل و نقدهای علمی در باب ابعاد مختلف این پدیده اجتماعی، فرهنگی، سیاسی، اقتصادی جامعه ایران در اواخر قرن بیستم است، به زبان‌های مختلف منتشر خواهند شد.

آثار در دست انتشار

۱- مجموعه مقالات ایران معاصر نظام سیاسی، جلد دوم، به زبان انگلیسی، تألیف جمعی از نویسندگان، ترجمه صدرالدین موسوی.

۲- مجموعه مقالات نگاه جامعه‌شناختی به انقلاب اسلامی، جلد اول، به زبان فرانسه، تألیف جمعی از نویسندگان، ترجمه سمیرا آفرینوش.

۳- فلسطین از نگاه رهبری، به زبان انگلیسی.

۴- فلسطین از نگاه رهبری، به زبان عربی.

۵- کتابشناسی توصیفی سیاست در اسلام به زبان فارسی.

۶- پژوهشنامه انقلاب اسلامی شماره ۵ و ۶ به زبان

فارسی.

۷- شش نظریه درباره پیروزی انقلاب اسلامی به زبان

عربی.

۸- گزینه سخن انقلاب به زبان فارسی، مجموعه داستان‌ها و اشعار انقلاب اسلامی، تألیف جمعی از نویسندگان (به منظور ترجمه برای مخاطبان خارجی در شمارگان محدود).

همایش‌های بین‌المللی

به مناسبت بیست و پنجمین سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی چهار کنفرانس بین‌المللی در داخل و خارج از کشور، به منظور معرفی دستاوردها و ارائه نتایج یافته‌های پژوهشگران درباره ابعاد مختلف انقلاب اسلامی برگزار می‌شود:

- کنفرانس بین‌المللی «بررسی مقایسه‌ای انقلاب اسلامی و انقلاب فرانسه» در پاریس

- کنفرانس بین‌المللی «انقلاب اسلامی ایران» در کانادا

- کنفرانس بین‌المللی «بررسی مطالعات ایرانی در دو دهه اخیر» در انگلستان

- کنفرانس بین‌المللی «انقلاب اسلامی و چشم‌انداز آینده» در تهران.

در باب برگزاری همایش‌های یاد شده علاوه بر اعلام فراخوان در رسانه‌های مختلف (روزنامه‌ها، اینترنت و…) و تشکیل هیأت علمی و دبیرخانه همایش، با اسناد ایرانی و خارجی جهت مشارکت و ارائه سخنرانی و مقاله دعوت به عمل آمده است.

طرح‌های پژوهشی

پس از شکل‌گیری اساسی‌ترین اقدام مردم ایران، یعنی انقلاب اسلامی، هزاران کتاب و مقاله به زبان‌های مختلف دنیا در این باره نوشته و منتشر شده و عموماً منابع و مستندات این آثار یا تکیه بر موارد رده دوم و سوم از اعتبار علمی تهیه شده‌اند و تاکنون دایرةالمعارف آکادمیک درباره دو موضوع بسیار مهم انقلاب اسلامی و امام خمینی(ره) یا رویکرد مخاطبان خارجی گناخته نشده‌اند. از این رو، مطالعات ایران معاصر و انقلاب اسلامی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی از پاییز ۱۳۸۱ با تشکیل هیأت علمی، انجام مطالعات مقدماتی، جمع‌آوری منابع و مآخذ و برگزاری جلسات تخصصی اقدام به اجرای دو طرح تدوین دانشنامه‌های «انقلاب اسلامی» و «امام خمینی(ره)» نموده است. این دو دانشنامه پس از تکمیل به پنج زبان خارجی - انگلیسی، فرانسوی، اسپانیولی، عربی و روسی - ترجمه و منتشر خواهند شد.

مباحث نظری و علمی این دو طرح در هیأت علمی متشکل از استادان و صاحبزنانی چون: دکتر ازغندی، دکتر پناهی، دکتر خرمشاد، دکتر اسدی، دکتر شبیانی و… بررسی شده است و تاکنون ۱۰ جلسه علمی در باب هر یک از دانشنامه‌ها تشکیل شده است.

مداخل پیشنهادی دانشنامه‌ها در هیأت علمی مورد مذاقه، بررسی و تصویب نهایی قرار گرفته است. رویکرد اصلی تدوین مداخل و نگارش مطالب بر پاسخ به نیازهای مخاطبان خارجی مبتنی است.

شماره ۱۵۳

موشبیه ۱۷ آذر ۱۳۸۲

کتاب‌های

ویژه هفته کتاب

بیشتر پایان‌نامه‌هایی که با موضوع انقلاب اسلامی و زیرشاخه‌های مرتبط به آن پدیدآمده‌اند، به سال‌های بعد از ۱۳۷۰ تعلق دارند. در این میان سهم دانشگاه تهران که در حرکت‌های انقلابی، مرکز ثقل موازنه یادشده بوده است، بیش از سایر دانشگاه‌هاست و دانشکده‌های حقوق و علوم سیاسی، علوم اجتماعی، الهیات و معارف اسلامی، مدیریت و هنرهای زیبا در این دانشگاه، بیشترین تعداد پایان‌نامه را با موضوع انقلاب اسلامی ارائه کرده‌اند.

مدرس، امام‌صادق(ع) و دانشگاه آزاد اسلامی نیز در این زمینه فعال بوده‌اند، ضمن آنکه دانشگاه‌های شهرهای دیگر ایران و نیز برخی دانشگاه‌های نیمه مرکز، نظیر دانشکده بین‌الملل وزارت امور خارجه و صدا و سیما را هم نباید از نظر دور داشت.

دسته بندی موضعی پایان نامه‌ها

از نظر موضعی، پایان‌نامه‌های حوزه انقلاب با توجه به رشته و رویکرد پژوهشگر به ابعاد متفاوتی از انقلاب

دانش

رضا ولی‌زاده

شکی نیست که راه تاریخ، از دانشگاه می‌گذرد. جایگاه بررسی، تحلیل و حفظ حرکت‌هایی که در

مدرسه خرفقابل پیش‌بینی تاریخ قرار می‌گیرند، پیش و حتی پیش از آنکه موزه‌ها باشند، کتابخانه‌های

آرام دانشکده‌ها و ذهن‌های پرسشگر دانشجویان است.

سبیل بی‌قرار جریان بر افق و خیز انقلاب، به سر در تاریخی و مشهور دانشگاه تهران بسیار ملاحظه‌سند جای گذاشته؛ ردی که پایان‌نامه ناپییده می‌شود

اما در جریان انقلاب اسلامی ایران، انقلاب و موزه‌ها در یک حرکت در سوپه قرار داشته‌اند، به گونه‌ای که از طرفی مسیر تحولات بنیادی انقلاب، به واسطه ماهیچه انتقادی و ایدئولوژیک آن، خیلی زود به دانشگاه رسید واز این رهگذر، به میزان زیادی پایان‌نامه‌های دانشجویی را تحت تأثیر قرار داد. در واقع به شکی طبیعی، جریان انقلاب پروژه در دوره نخست، بیشتر به سوی دانشگاهها و به تبع آن، پایان‌نامه‌ها حرکت می‌کود و با تعریف خط مشی‌های تازه، انقلابی‌تر و آرم‌گشود اما پس از آن یعنی بیشتر از دهه دوم به بعد، این پایان‌نامه‌ها هستند که به سراغ انقلاب رفته و به تحلیل و تبیین پایه‌های ساختاری و ایدئولوژیک آن می‌پردازند. به عبارت دیگر، پس از استقرار نظام و همچنین پایان جنگ که به میزان زیادی از بار حیاتی جامعه کاسته شد، عقل و تفکر انتقادی، تحلیلی و تطبیقی شدت گرفت و دانشجویان توانستند موازنه انقلاب و دانشگاه را به موازته‌ای متدلل و در عین حال پویا تبدیل کنند.

مرور انقلاب در پایان نامه های دانشگاهی

اسلامی توجه کرده‌اند. هر چند که دسته بندی دقیق و کامل

همه پایان نامه‌ها را با توجه به حجم روزافزون آنها، به تحقیق گسترده و دامنه داری نیاز دارد، اما در یک نگاه اجمالی می‌توان به موضوعات زیر اشاره کرد:

درباره شخصیت های انقلابی

این گروه از پایان‌نامه‌ها، با تمرکز بر روش زندگی، آثار و اندیشه‌های شخصیت‌های محوری انقلاب اسلامی، به بررسی و تحلیل دیدگاههای این افراد پرداخته‌اند. در این

میان، بیشترین تعداد پایان‌نامه، به امام خمینی(ره) اختصاص دارد.

همچنین توجه به آثار و عقاید متفکران مسلمان و معاصر ایران، از مؤلفه‌های دیگر پایان‌نامه‌های شخصیت محور است.

با توجه به تأثیر و نفوذ شخصیت امام (ره) در جامعه ایران، بویژه پس از رحلت رهبر انقلاب، حجم زیادی از این پایان‌نامه‌ها، در چند سال اول پس از تحال ایشان نوشته شده است. اما گذشته از امام (ره) تعداد پایان‌نامه‌های این

حوزه به نسبت زمینه‌های دیگر، بسیار کمتر است.

درباره تحولات خارجی متأثر از ایران

دسته‌ای دیگر از پایان‌نامه‌ها، با تمرکز بر تحولات سیاسی و اجتماعی سایر کشورها، به نقش انقلاب اسلامی در تغییرات

بین‌المللی پرداخته‌اند. انقلاب به عنوان یک تحول بزرگ سیاسی - اجتماعی - ایدئولوژیک در منطقه‌ای از جهان که همواره مورد توجه بوده است، تنها در مرزهای ایران محدود نشده، بلکه هم به لحاظ رهنمودهای رهبر انقلاب و هم به دلیل ماهیت عقیدتی آن، توانست به عنوان الگویی درمیان سایر کشورها، بویژه کشورهای مسلمان مطرح شود. بنابراین، سایر کشورها، بویژه کشورهای مسلمان مطرح دوره‌های کارشناسی ارشد و دکترا، به بررسی این پدیده پرداختند.

پایان‌نامه‌های این حوزه، به عنوان پلی میان پایگاه تولید اندیشه (دانشگاه) و انقلاب اسلامی، ضمن بررسی میزان نفوذ انقلاب به خارج مرزهای ایران، بنیان‌های سیاسی و

درباره کلیت اسلام به عنوان پایه انقلاب

از سوی دیگر، اسلام به عنوان مبنای ایدئولوژیک انقلاب ایران، به صورت یک موضوع عام و بسیار گسترده نیز، بخش

دیگری از پایان‌نامه‌ها را به خود اختصاص داده است.

در واقع روشی رشته‌های مرفی و نامرفی که انقلاب ایران را به بنیان‌های فکری اسلام و رهنمودهای آن متصل می‌کند، محور پایان‌نامه‌های این حوزه و تشکیل می‌دهد. در این دسته، به انقلاب ایران، به صورت یک انقلاب جهانی اسلام نگریسته شد و تأثیرات اندیشه‌های اسلامی، رهبر انقلاب و نیز روح دینی آن بر انقلاب ایران بررسی شده است.

درباره وضعیت اجتماعی قبل و بعد از انقلاب

گروه دیگری از پایان‌نامه‌های دانشجویی، مقایسه وضعیت اجتماعی ایران پیش و پس از انقلاب را مورد بررسی قرار می‌دهند. در این گروه، اوضاع اجتماعی جامعه ایران، با بررسی‌های علمی و آماری در دو زمان مختلف، یعنی حکومت پهلوی و در سال‌های بعد از انقلاب، تحلیل می‌گردد. تلاش پژوهشگران این حوزه، ارائه شواهدی برای تأیید این نظریه است که به طور کلی، وضعیت عمومی زندگی، تحت تأثیر انقلاب اسلامی، مطلوب‌تر شده است.

بررسی تطبیقی انقلاب‌ها

اما مقایسه انقلاب ایران با سایر انقلاب‌های جهان، نظیر انقلاب فرانسه، روسیه و… یکی دیگر از محورهای پژوهشی در پایان‌نامه‌های دانشجویی است. در این دسته از پایان‌نامه‌ها، تفاوت‌ها و شباهت‌های انقلاب اسلامی ایران و انقلاب‌های دیگر بررسی شده و ویژگی‌های منحصربه‌فرد آن شناسایی شده است.

و اما بعد…

به هر روی، پایان‌نامه، در حدفاصل میان دانشگاه و پدیده‌های اجتماعی خارج از آن، نظیر انقلاب، اصلی‌ترین و شاید تنها نمود بیرونی و ماندگار تبدیل فرهنگ‌شاهی و هیجان زده جامعه، به ادبیات اندیشه‌ای لابل استاد در مسیر تاریخ است.

علاوه بر این، بسیاری از پایان‌نامه‌ها تبدیل به کتاب شده و در حوزه گسترده‌تری از نشر قرار می‌گیرند.

اما یک واقعیت تلخ نیز باقی می‌ماند، اینکه با وجود نقش انکارناپذیر این محصولات دانشگاهی در برقراری

مناسب موازنه دانشگاه - انقلاب، بیشتر پایان‌نامه‌ها، در گوشه کتابخانه‌های مختلف و ساکت، خاک می‌خورند.

حکایت تکراری می‌پایانی که پایان خوشی برای این گزارش نیست.

مرکز اصفهان شناسی

در اصفهان مرکز اصفهان‌شناسی مانند دیگر استان‌ها که شعبه‌ای از بنیاد ایران‌شناسی هستند، وجود ندارد. اما در کتابخانه عمومی مردامد که زیر نظر شهرداری اصفهان است، دفتر پژوهش‌های اصفهان‌شناسی به سرپرستی خانم رضوان پورعصار، کارشناس ارشد تاریخ، مشغول فعالیت‌هایی هر چند محدود است.

پروفسور ازادلیچینو و سابقهٔ این دفتر گفت: از سال ۹۵ بنیاد تاریخ انقلاب اسلامی که یک موسسهٔ تحقیقاتی و زیرنظر ریاست جمهوری بود، بنا به دلایلی تحت نظر شهرداری اصفهان قرار گرفت و با عنوان مرکز اصفهان‌شناسی فعالیت خود را آغاز کرد. روی از آن تاریخ تا این زمان ما فقط اسمی از مرکز اصفهان‌شناسی در شهرداری می‌بینیم و این مرکز هنوز جایگاه اصلی خود را نافته و مقام و منزلت اصلی خود را به دست نبرده است. وی در مورد فعالیت‌های این دفتر گفت: خوشبختانه من و همکارم فعالیت‌هایی را که از قبل داشته‌ایم به صورت علامه شخصی دنبال کرده‌ایم تحقیقات شخصی من عبارتند از: وصال و مشاعر اصفهان و آگوش‌ها و صنایع اصفهان. خانم مرضیه کوشش دیگر پژوهشگر این دفتر نیز کارها و تحقیقاتی در دست انجام دارد که شامل تحقیق در مورد محلات اصفهان، اصفهان از نگاه جهانگردان و تاریخ سده‌نامهٔ اصفهان هستند. وی در مورد طرح و برنامه‌های آینده و مشکلات اداری و اجرایی این دفتر گفت: طرح‌ها و برنامه‌های آیندهٔ ما شهرداری تعیین می‌کند ما همیشه با شهرداری این بحث را داشته‌ایم که اینجا باید اسامه‌ها و شورای نویسندگان داشته باشد و به بخش‌های مختلف تقسیم شود. اینجا بودجه و نیرو و کتاب می‌خواهد، باید تجهیز شود و از همه مهمتر اینکه یک منوطی داشته باشد؛ اصفهان جای کار زیاد دارد.

مرضی نیوری، معاون فنی کتابخانه‌های شهرداری اصفهان نیز که یکی دیگر از افراد صاحب‌نظر در مورد تشکیل مرکز اصفهان‌شناسی است، گفت: حالا که در شهر اصفهان بزرگترین کتابخانه مرکزی شهرداری تأسیس شده و این کتابخانه هم از جهت ساختمان و امکانات و هم از جهت منابع و مآخذ نامه‌ای این شهر است، پس جایگاه واقعی مرکز اصفهان‌شناسی در این مکان است و شایسته و وابسته است هر ایرانی یا هر خارجی که به اصفهان می‌آید جهت کسب آگاهی‌های ضروری در مورد تاریخ و فرهنگ اصفهان به این کتابخانه مراجعه کند.

امید است با تعیین جای مناسب و با تخصیص بودجه مناسب برای تأمین منابع، تأسیس مرکز اصفهان‌شناسی از حرف به عمل در آید و کاری انجام شود که مورد استفاده همه قرار گیرد.

دکتر فضل‌الله سلواتی که یکی از فعالان عرصه اصفهان‌شناسی در حوزه چاپ و نشر کتاب‌های مربوط به اصفهان است، در سال ۱۳۹۰ به عنوان دبیر علمی گروه پژوهش‌ها و پژوهش‌های اصفهان انتخاب شد. اگر چه این گروه برگزار نشده اما هاجات علمی گنجره تصمیم گرفتند تعداد ۲۰ عنوان کتاب را در رابطه با گنجره چاپ کنند. تاکنون ۱۵ عنوان از این کتاب‌ها به همت و تلاش دکتر سلواتی منتشر شده است. وی در مورد انتشار این کتاب‌ها گفت: در هر صورت ما از تأسیس شعبه اصفهان‌شناسی که زیر نظر ایران‌شناسی باشد تاکنون مجرم بوده‌ایم و تنها کاری که انجام گرفته چاپ همین کتاب‌هاست که در رابطه با

تاریخ، جغرافیا، فرهنگ و رجال اصفهان است و از این کتاب‌ها عموماً استقبال می‌شود و مردم اصفهان آنها را تهیه می‌کنند. دکتر سلواتی در مورد برنامه‌های دیگر برای انتشار این کتاب‌ها گفت: ۵ عنوان دیگر از این کتاب‌ها هنوز چاپ نشده است. البته شهرداری و استانداری به چاپ برخی از کتاب‌ها اقدام کرده‌اند و اگر ناشرانی پیدا شوند، با کمک آنها تهیه کتاب‌ها را چاپ خواهیم کرد و اگر هم پیدا نشوند خودم اگر زنده باشم و توان داشته باشم به خاطر علاقه‌ای که به شهر اصفهان دارم، بقیه را چاپ می‌کنم. برای چاپ این کتاب‌ها اراده شخصی من خیلی مؤثر بوده من هیچ چشم‌اندازی از کسی نداشته‌ام و فقط می‌خواستم این کتاب‌ها چاپ شود و اصفهان در دنیا بیشتر مطرح شود.

کتاب‌های منتشر شده به مناسبت بزرگداشت اصفیان

شیخ بهایی در آینهٔ عشق، رجال اصفهان، سقوط اصفهان، سفرنامه سفرنامه سانسون، خوشنویسی در کتیبه‌های اصفهان، سنگاب‌های اصفهان، اصفهان از دید سیاحتان خارجی، برج‌های کبوتر اصفهان، زاینده رود از سرچشمه تا مراب، شاه‌نذر کجامست؟، سفرنامه شاردن، اصفهان (مکس)، فرهنگ جامع پیام‌ها و آبدی‌های کهن اصفهان.

کتاب‌های آماده انتشار

مجموعه مقالات بزرگداشت اصفهان، اصفهان و سیاحتان خارجی، محاسن اصفهان، مشاغل دوران صفویه و کتاب‌شناسی اصفهان.

نگاه

معاونت امور کتابخانه‌های عمومی استان اصفهان

کتابخانه‌های عمومی استان اصفهان که تحت نظارت اداره

کل فرهنگ و ارشاد اسلامی این استان فعالیت می‌کنند ۳۴ باب است که در سال ۸۱ تعداد ۷۰باب کتابخانه در سطح استان افتتاح شده‌است.

به رایانه و نرم افزار کتابخانه‌ای مجهز شده‌اند. از دیگر فعالیت‌های اداره امور کتابخانه‌ها در سال ۸۱ برگزاری اردوی زیارتی - سیاحتی برای کتابداران این استان بوده در این اردو کتابداران ضمن سفر به مشهد مقدس از کتابخانه‌های بین سبیر اصفهان مشاهده بازدید کردند. همچنین در سال گذشته ۳ گروه ۵ نفری از کتابداران متخصص استان جهت ساماندهی کتابخانه‌های عمومی کیش، به این جزیره اعزام شده‌اند.
گنجینهٔ زین العابدین، رئیس ادارهٔ امور کتابخانه‌های استان اصفهان ضمن ارائه گزارشی‌های فوق در مورد کمیوهای کتابخانه‌های عمومی این استان اصفانهٔ کرد.
از مهمتترین این کاستی‌ها کمیود ترویج اساتیی متخصص و وضعیت پرسنلی است به گونه‌ای که کارمندان رسمی این واحد

گزارش ها و گفت و گوهای اصفهان ، مجتبی زارعیان چهربی

نمایشگاه و فروشگاه کتاب فرهنگسرای اصفهان»

کتابفروشی فرهنگسرای اصفهان از باسابقه‌ترین و به روزترین کتابفروشی‌های اصفهان است که مراجعه‌کن می‌تواند تک‌تک یک کتاب‌های آن را ببیند.
روز بزرند و برای خرید انتخاب کنند.
در واقع این کتابفروشی به صورت یک نمایشگاه کتاب هر چند کم وسعت با ۷۰۰ متر مربع و یا ۵ و ۶ هزار عنوان کتاب اداره می‌شود.

ابراهیم سیاهاتی، مسئول ۱۳۳۴ اصفهان، بعد از گرفتن لیسانس در رشتهٔ مطالعات خاور نزدیک و ناندام گذاشتن تحصیلات فوق لیسانس به کشور باز می‌گردد و این کتابفروشی را در سال ۱۳۶۰ تأسیس می‌کند. سیاهاتی از انگیزه به راه انداختن چنین مکانی می‌گوید: من عاشق کتاب بودم و هشتم و از زمانی که این کتابفروشی را تأسیس کردم قصدم این بود که یک کتابفروشی راه‌اندازی کنم که بتواند کتاب‌های خوبی عرضه کند و مردم بتوانند برون‌دسر قفسه‌های کتاب و کتاب‌ها را ورق بزنند. البته آن زمان چنین جایی در اصفهان وجود نداشت و من فکر می‌کنم جزو اولین کسانی بودم که این روش را در اینجا پیاده کردم. البته

بعضی از کتابفروشی‌ها، افراد آشناترا به محزون راه می‌دانند اما این طور نبود که همه به طور آزادانه بتوانند برون‌دسر آواغ کتاب‌ها.

سیاهاتی در مورد وضعیت کتابفروشی و توجه مردم به کتاب می‌گوید: من وضعیت عمومی توجیه به کتاب را خوب می‌بینم و آن طرورم که بعضی‌ها می‌گویند نیست که فرهنگ کتابخوانی در

کشور وجود نداشته باشد یا خیلی ضعیف باشد. مردم و جوان‌های ما به کتاب علاقه‌مندند. اگر کسی صبح تا شب اینجا بیاید می‌تواند تشخیص دهد که مردم چگونه با علاقه می‌آیند. سر قفسه‌هایم رونده، کتاب‌ها را ورق می‌زنند و خرید می‌کنند. فقط شاید تنها مشکل گرانی کتاب‌ها باشد. سیاهاتی در عین حال خواستار حذف پزانه‌ای است که دولت به بازران می‌دهد و نظرش این است که دولت باید این پزانه را به صورت بین در اختیار خریدار کتاب قرار دهد. حتی اگر کتاب با قیمت بالاتری هم عرضه شود، بین خرید کتاب کمی خورمی است به رشد فرهنگ مطالعه و یکی از جنبه‌های مثبت این کار سالم شدن صنعت نشر است. صاحب کتابفروشی فرهنگسرای اصفهان با اشاره به مشکلات این شغل می‌گوید: کاری نیست که مشکلات خود را نداشته باشد. کتابفروشی بعد از مدتی در کارش به مرحله‌ای می‌رسد که با کمیود جا مواجه می‌شود و نمی‌تواند همه کتاب‌ها را آن طرور که باید در معرض دید مشتری قرار دهد. مشکل دیگر مشکلات مالی در جهت غفر تر کردن عنوان‌هاست.

وی که در پایان برای رفع مشکلات کتابفروشی‌ها از دولت خواست وام‌های بلندمدت در اختیار این صنف قرار دهد می‌افزاید: دولت حتی می‌تواند محل‌های مناسب تری را در اختیار کسانی که می‌خواهند به کار کتابفروشی بپردازند، قرار دهد. چون با این سرقتی‌ها و اجاره‌های سنگین امکان اینکه کسی بخواند یک کتابفروشی در مرکز شهر دایر کند، وجود ندارد.

شماره ۱۵۳ دوشنبه ۱۷ آذر ۱۳۸۲

کتابخانه‌های عمومی

کتابخانه‌های عمومی

گفت و گو

گفت و گو با نفیسه نفیسی: نویسنده کودک

کودکان، فضای امروزی و فضای رؤیاگونه

نفسه نفیسی متولد ۱۳۳۱ اصفهان پس از سال‌ها کار در رشته و شغل کارگردان و یوگرافی پس از بازنشستگی به ادبیات روی آورد اولین گام‌ها را در زمینه نویسندگی داستان کوتاه برای مجلات زنان برداشت اما جهت‌گیری سال‌های اخیرش به سمت ادبیات کودک بوده، ایشان یکی از اعضای فعال انجمن دوستداران ادبیات کودک و نوجوان اصفهان است.

ادبیات گذشته برای کودکان امروز چه جذابیت‌هایی دارد و شما به عنوان نویسنده معاصر از کدام ادبیات دیروز بهره می‌گیرید؟

به قول ما قدیمی‌ها از زمانی که بچه روی خشت می‌انداخت، و از پروندک، او را لای لای هاو ملل‌ها و شعرهای فولکلور بزرگ می‌کنیم. من شخصاً به این شعرها و قصاهایی که این اشعار در ذهنم می‌سازد خیلی علاقه مندم و الان هم به نظر من می‌آید با استفاده از یک فضای امروزی می‌تواند فضای زیاده‌گفته و پرزاد و رمز و جادوییاتیات گذشته را برای بچه‌های امروزی بیان کرد و به همین خاطر کتاب‌هایم سرشار از اشعار فولکلور است. دو مورد کتاب‌هایم توضیح دهید؟

یکی از این شعرها که حتماً همه مادرها و پدرها شنیده‌اند و شاید در آن فضای زندگی کرده‌اند شعر: تو که ماه بلند آسمونی من ستاره می‌شم صورت می‌گرم

کتاب‌ها:

اون شب که بارون اومد (۱۳۷۵)، خانه نرم ابریشمی (۱۳۸۱)، فضانورد تخم مرغی (۱۳۸۱)، قصه یوسف جون (۱۳۸۲)، تو که ماه بلند آسمونی (۱۳۸۲).

شهرها-تهراها

کتابخانه مرکزی و مرکز اطلاع‌رسانی شهرداری اصفهان

کتابخانه مرکزی و مرکز اطلاع‌رسانی شهرداری اصفهان با وسعت ۱۲ هزار متر مربع، روبه‌روی باغ هشت بهشت بنا شده است. در معماری این ساختمان که به عنوان اولین مرکز چند رسانه‌ای در ایران طراحی شده، اصول تناسب با شرایط اقلیمی، شناخت فضای خارجی از داخل و ترکیب معماری اصیل اصفهان و معماری روز جهان در نظر گرفته شده است. نمای خارجی این ساختمان با نظیر، مکعب شکل است و پوسته‌ای آجری و متشک آن را در بر گرفته.

سیاست منرفقوی مدیریت کتابخانه مرکزی و مرکز اطلاع‌رسانی اصفهان مورد ضرورت ایجاد چنین مرکزی می‌گردد. کتاب‌های موجود در این کتابخانه ۵۳۰۰۰ جلد است که علاوه بر آنها ۲۰۰۰ جلد کتاب نفیس و خاص نیز در مخزن مخصوص این کتاب‌ها نگهداری می‌شود. کتابخانه دارای فضای مطالعه‌ای با سیستم مخزن باز و با ظرفیت استفاده ۱۰۰ نفر به صورت همزمان با مساحت ۲۰۰ متر مربع در دو طبقه میزها جهت خاتم‌ها و آقایان مراجعه‌کننده می‌باشد. این سالن‌ها دارای تجهیزات مطالعه انفرادی است و کتابداران حاضر در سالن، راهنمایی مراجعان را به عهده دارند. علاوه بر این بخش مخزن بسته این کتابخانه با مساحت ۶۲۵ متر مربع و با سیستم مکانیزه آمانت و امکان جست‌وجوی تمامی عناوین، به مراجعان خدمات ارائه می‌دهد.

وسایر بخش‌ها؟

بخش دیداری و شنیداری در مساحت ۱۸۰ متر مربع با قابلیت سرویس دهی ۲۸ نفر به صورت همزمان در سه طبقه جداگانه تعبیه شده و در حال حاضر شامل نزدیک به ۲۰۰۰ حلقه انواع dvd آموزشی، فیلم و نرم‌افزارهای دیگر است. سالن علوم و فنون بخش دیگر این مجموعه است که شامل برخی از وسایل آزمایشگاهی است. مراجعان دانش‌آموز و دانشجو در این بخش به صورت عملی با برخی از آزمایش‌های علمی آشنا می‌شوند. غرفه‌های فروش محصولات فرهنگی ویژه مقطع سنی دبستان و راهنمایی و فروشگاه کتاب با مساحت ۶۸۰ متر مربع از دیگر قسمت‌های این مجموعه است. بخشی از فضای داخلی نیز به چند گالری جهت ارائه آثار هنری روز اختصاص یافته است. سالن پژوهش و تحقیقات دارای ۱۰ رایانه با امکان استفاده از اینترنت و نرم‌افزار ترجمه متون انگلیسی است. این بخش دارای دایرةالمعارف‌ها و مجموعه مقالات تحقیقی منحصر به

فرد می‌باشد.

سایت‌های اینترنتی این مجموعه در سه طبقه مجزا با ظرفیت ۷۰ رایانه و با مساحت ۵۲۰ متر مربع به مراجعان سرویس‌دهی می‌کنند و کارشناسان، مراجعان را در جهت یافتن اطلاعات مورد نیاز یاری می‌دهند. علاوه بر این در مخازن باز کتابخانه نیز رایانه‌ها و متصدیان اطلاع‌رسانی به مراجعان کمک می‌کنند. سالن آمفی‌تئاتر این مجموعه با امکان پذیرش ۲۸۰ نفر که به امکانات ویدئو پروژکشن، اورژهدایک، صفحه نمایش سیستم ترجمه همزمان مجهز می‌باشد، محیطی مناسب جهت برگزاری سمینارهای تخصصی، علمی، فنی و آموزشی و فرهنگی مهیا می‌کنند.

وب‌پایانه‌های آینده؟

مرتضوی با اشاره به راه‌اندازی بخش تازه‌های کتاب در مورد برنامه‌ها و طرح‌های آینده این مرکز بزرگ می‌گوید: آنچه بخش تحقیقات به منبع اطلاعاتی و پژوهشی موجود در کشور از جمله کتاب‌های الکترونیکی تهیه شده در مراکز دانشگاهی، ایجاد آرشیو کامپیوتری روزنامه‌های کشور، امکان جست‌وجوی کتاب‌ها و مواد شنیداری و دیداری، ایجاد ارتباط بین کتابخانه و دانشگاه‌های اصفهان و حومه و راه‌اندازی پیک کتاب‌رسان از دیگر طرح‌های در حال بررسی است.

شماره ۱۵۴
دوشنبه ۱۷ آذر ۱۳۸۲
www.aftabnews.com

زیادت و زین

گفت و گو با دکتر اصغر منتظرالقائم، مدیر گروه تاریخ دانشگاه اصفهان

اصفهان در منابع تاریخی

دکتر اصغر منتظرالقائم متولد ۱۳۲۷ اصفهان، عضو هیأت علمی و مدیر گروه تاریخ دانشگاه اصفهان است با ایشان در مورد تاریخ اصفهان پیش از اسلام و بعد از اسلام گفت‌وگویی انجام دادیم

آقای دکتر منتصری از تاریخ اصفهان پیش از اسلام برای خوانندگان ما می‌گوید:

اهمیت اصفهان پیش از اسلام به دوره مادها بر می‌گردد، به خاطر موقعیت طبیعی اصفهان اینجا یکی از سکونت‌گاههای مهم برای مردم ایران باستان بوده است. در دوره هخامنشیان اهمیت اصفهان بیشتر می‌شود و در دوره ساسانیان اهمیت بسیار زیادی پیدا می‌کند. اهمیت سیاسی اصفهان به خاطر این است که این است که مرکز نگهداری سیاه بوده و قسمتی از لشکریان ساسانیان در اینجا نگهداری می‌شده.

اهمیت دینی اصفهان به خاطر این بوده که پیش از اسلام سه بین در اینجا وجود داشته‌دین یهود یهودیانی در اصفهان از دوره هخامنشیان سکونت داشته‌اند، آنها در یکی از محلات اصفهان که الان به صوبیار مشهور است، در قدیم یهودیه بنامه می‌شده سکونت داشته‌اند. در زشتیان هم ساکنان یومی بوده‌اند و در دوره‌های مختلف اصفهان یزیده در مناطق شرقی و کنار رودخانه در اطراف پل شهرستان ایاکی ایا جی، سکونت داشته‌اند. مختصری هم از پروان مسیحی در اینجا بوده‌اند و از زمان پروگربه که اصفهان یکی از کانون‌های مسیحی بود در اینجا سکونت داشته‌اند، پروان این سه بین در این منطقه در کنار هم زندگی می‌کرده‌اند و تا دوران بعد از اسلام هم به همین شیوه زندگی دینی مردم اصفهان ادامه پیدا کرده است.

به تاریخ اصفهان بعد از اسلام هم اشاره می‌کنید.
اصفهان به سال ۱۳ هجری توسط یکی از صحابه دادا و بسیار متدبخی پیامبر اسلام(ص) به نام عبدالله بن نبیل ورزق، تراضی به صورت پیام صلح منع می‌شود. هر سکنی روایتی که در تاریخ طبری از قول نبیل بن معرب می‌شود گفته شده است اصفهان با جنگ در سال ۲۰ هجری فتح شده بن همه آن روایات غلط است. - چون به صلح بوده است مستلماً به آرامی در مناطق مختلف شهر اصفهان یزیده در مناطق شمالی در اطراف یهودیه سکونت اختیار می‌کنند. روستاهای دیگری هم در شمال بوده این روستاها تاریخ به هم متصل می‌شوند و اصفهان شکل می‌گیرد و ما ملاطحه می‌کنیم که قرن سوم دوره اوج شکوفایی شهر اصفهان است. هم در نظر ریشه جمعیت و هم به وجود آمدن بقایای شهری و ساختمان‌های جدید و یزیده بعد از اینکه در حدود سال ۱۵۶ هجری مسجده جامع توسط ابویسین زیاده‌یزوره و حکومت منصور، در سال ۱۵۶ ساخته شد، اصفهان از این اوج رشد بیشتری پیدا می‌کند و با زراعتی ساخته می‌شود و بسیاری از مسلمانان اطراف هر حجر هم در این شهر سکونت اختیار می‌کنند و آرام آباد اصفهان در دوره خاندان ابولوف کشته‌ردگی بیشتری پیدا می‌کند تا می‌رسیم به زمان آل‌بویه در دوران آل‌بویه ما شاهد هستیم که اصفهان از رشد بسیار زیادی برخوردار می‌شود و به عنوان یکی از پایتخت‌های حکومت آل‌بویه که یک حکومت کاملاً ایرانی بوده، در می‌آید.

چهره ها و کتاب‌ها

منوچهر قدسی

زنده‌یاد منوچهر قدسی ادیب، خوشنویس، معاصر در سال ۱۳۲۷ شمسی در خانواده‌ای فرهنگی در اصفهان متولد شد. جانش مرحوم میرزا عبدالرحمن قدسی در سال ۱۳۸۷ شمسی مدرسه قدسیه را که یکی از اولین مدارس اصفهان است، تأسیس کرد. وی نیز در همان مدرسه تاسوم متوسطه به تحصیل پرداخت به گفته منوچهر قدسی میرزا عبدالرحمن قدسی از معارف خطوط ثلث و نسخ بود و در زمان خودش نظیر نداشت. سایر هم‌بوت‌ها باید بگویم که خطش بالاتر از مرحله شاعری اش بود. فریب‌لاچهار بود. من سیزده سالم بود که ایشان فوت کردند. بنابراین من هفت سالی بازنشست محضر ایشان از در خاطر و شعر و ادب درگ کنه.

زنده یاد قدسی در سال ۱۳۴۰ از دبیرستان ادب با عنوان شاکره اول اسنان دیلم ادبی دریافت کرد و در همان سال دانشجوری دانشگاه ادبیات دانشگاه تهران شد. وی دوران کودکی و نوجوانی خود را این چنین توصیف کرده است: «اصفهان در جمع، یک موزه است. هنرکده است. علم و هنر و شعر همیشه شهری بوده است قابل توجه اصفهان دوران کودکی و نوجوانی من، اصفهان حاج آقا رحیم ارباب، اصفهان حاج میرزا علی آقاشاری در حرفه و اصول، اصفهان شیخ مفید در حکمت، اصفهان میرزاهاشمی خان، شیخ و ادب و تعلیمات ادبی، حتی در مسائل شکافی اصفهانی بود که مکرم در آن زندگی می‌کرد. باکستر در آن زندگی می‌کرد. ما جوان بودیم، تازه در مسیر شعر و ادب افتاده بودیم، دیدیم اصفهان آفتاب را محض گریم می‌بود. مرحوم صفور، مرحوم مصور، مرحوم محمدحسین میرزای خاقلی، فصیح که اگر مانده بود، درخشانترین چهره ادبی اصفهان می‌شد. مرحوم خاکشیر و بسیاری از این بزرگان در خدمت آقای نوا جمع می‌شدند.»

زنده‌یاد قدسی در سال ۱۳۴۲ با حبیب یغمائی آشنا می‌شود و نخستین شعرش را در مجله ایمناه به چاپ می‌رساند. مقاله‌ها و مطالب وی در مجله‌های هنر و مردم، جلیله، ارمان و آینده نیز منتشر می‌شده. وی در سال ۱۳۷۰ با فاریدالمعارف جهان اسلام نیز همکاری خود را آغاز می‌کند.

در سال ۱۳۷۴ به مناسبت بزرگداشت مقام و خدمات منوچهر قدسی در اصفهان جشنی برپا می‌شود و یک سال بعد در س‌ام آیان ماه ۱۳۷۵ یکی از چهره‌های بزرگ فرهنگ و هنر ایران و اصفهان روی در نقاب حاکم می‌کشند. تدوین و تألیف یادنامه تاج اصفهانی (۱۳۶۱) چاپ کتاب شعریه و تدوین مقدمه مفصل آن (۱۳۶۹) و تألیف و چاپ کتاب مرثع (۱۳۷۳) و تدوین و تألیف خوشنویسی در کتیبه‌های اصفهان (۱۳۷۶) و دولت دیدار، مجموعه اشعار و نوشته‌ها دانشندان و هنرمندان معاصر من از آثار است.

در زمینه تاریخ سیاسی و دوران درخشان اصفهان بعد از اسلام و مناظر و شخصیت‌های تاریخی و مهم هر دوره توضیح دهید.
از نظر سیاسی اصفهان بعد از اسلام سه دوره درخشان داشته‌بکی در دوران آل بویه بوده که پایتخت می‌شود دیگر در دوران سلجوقیان بزرگ است. دوره در دوره منگ‌کش، که اصفهان به صورت پایتخت در می‌آید. یک بار هم در زمان صفویه که از سال ۱۰۱۶ تا ۱۳۵۱ هجری پایتخت دولت صفویه بوده که دوران شکوفای خودش را به صورت کامل در دوران صفویه طی می‌کند.

متنا اصفهان از نظر فرهنگ و هنر هم در صفحات تاریخ ایران و اسلام اهمیت بسیار زیادی دارد یزیده در قرن سوم که ما شاهد هستیم بسیاری از محلات، مورخان، جغرافی‌دانان، قضا و فرعی بزرگ اسلام از این شهر برخاسته‌اند یا در این شهر سکونت داشته‌اند، که یکی از چهره‌های

درخشان این دوره حمزه اصفهانی است که سلسلهٔ تاریخ اصفهان‌اش از بین رفته و در دسترس نیست اما از نقل‌های که دیگران از این کتاب کرده‌اند معلوم می‌شود که کتاب بزرگی بوده.
در این روش‌رشته فرهنگ و هنر ادامه پیدا می‌کند تا در دوره آل‌بویه از کشته‌ردگی خاصی برخوردار می‌شود. شخصیت‌های بزرگ و دانشمندی مثل ابوریحان اصفهانی، ابومسعود رازی و صاحب بن عباد از این شهر برخاسته‌اند و آثار علمی بسیار از خودشان به یادگار گذاشته‌اند. خصوصاً مجموعه آثارالمعارف عرفانی ابوریحان اصفهانی که دروع خودش بسیار بی‌ظنر است.

دوران سیاسی هم از این شهر برخاسته‌اند، که یکی از آن چهره‌های درخشان جناب جمال‌الدین اصفهانی است که وزیر سلجوقیان در شمال عراق بوده و مدارس می‌شمارد و آثارخیر بسیار در شمال عراق و در حرمین شریفین از خودش به یادگار گذاشته است.

باز از قرن نهم تا دوازدهم دوران شکوفای فرهنگی اصفهان است. ملاطحه می‌کنیم در زمان آل‌بویه و سلجوقیان که فوج گسترش اصفهان را می‌بینیم هنر اصفهان هم رشد قابل توجهی دارد تا اینکه شاهد اوج تجلی دوران شکوفای اصفهان در دوران صفویه از هر جهت هستیم. هم از نظر فرهنگی که مدارس بی‌شمار وی در اصفهان ساخته می‌شود و هم

اینکه دانشندان بسیار نظرشان از این شهر در صحنه فرهنگ و هنر جهان اسلام برخاسته‌اند. میرزا میرداماد و مجلسی و شخصیت‌های هنری مثل علی‌رضا حسینی و استاد علی اکبر ربانی اصفهانی که بر تاریخ ایران، اسلام و تشریفات بسیار تأثیر می‌گذارد.
از اصفهان در تاریخ این شهر دو کدام منبع تاریخی یاد شده است و تاریخ نگاران معاصر اصفهان به کجایی پرداخته‌اند.

در زمینه تاریخ اصفهان ما خوشبختانه از قرن سوم و چهارم شاهد آثاری هستیم از شخصیت‌های بسیار قدیمی جناب ابن رفیع مقربونی است که در کتاب البلدان، خود از اصفهان بسیار گفته. این رسته را داریم که معلوم است وی هم توضیحات خوب و مفصلی در مورد اصفهان دارد که سلسلهٔ کاشی در دسترس ما نیست.

در قرن چهارم حمزه اصفهانی را داریم که کتاب بزرگ تاریخ اصفهان را نوشته. در قرن پنجم کتاب دکتر اخبار اصفهان از ابوریحان اصفهانی و محاسن اصفهان از محمودی را داریم که در قرن هشتم توسط ابی‌الرضا آری به فارسی ترجمه شده.
اما سلسلهٔ بعد از قرن پنجم و ششم، در اصفهان تاریخ نگاری محلی داشتیم و در دوره صفویه هم این روند ادامه پیدا کرده تا آخر قرن سیزدهم هجری که شخصیت‌های مهم از اصفهان و جغرافی‌های رایج به جغرافیا، تاریخ محلی اصفهان کتاب‌های زیادی نوشته‌اند. در آغاز قرن چهاردهم بازمی‌بینیم که این روند ادامه پیدا کرده و یکی از مهمترین آن‌ها که در این دوره نوشته شده کتاب جناب میرزا حسن خان جباری اصفهانی است به نام تاریخ اصفهان عربی و همه جهان‌اند این کتاب هست استاد جنشید مظفری اکنون چاپ شده و ای کاش این کتاب تجدید چاپ می‌کند.

از شخصیت‌های تأثیر بر ما مرحوم جلال‌الدین همایلی است که تاریخ نگاری محلی اصفهان کنونی ترشده که فقط دو جلد آن درآمده و ای کاش این کتاب توسط نویسندگان محقق تصحیح و چاپ می‌شد و رونق چاپ و انتشار آن در اختیار یک محقق اصفهان شایس قرار می‌گرفت.
در روزگار معاصر ما صاحب اندیشه هنرفر استاد مهیار را داریم که

خدا حفظ فرم کند.

به نظر شما توجه به تاریخ محلی در معرفی هویت ملی ما ایرانیان و برنامه‌ریزی برای توسعه چه نقشی می‌تواند داشته باشد؟
تاریخ نگاری محلی بسیار مهم است. امروزه در برنامه‌ریزی توسعه بسیار تأثیر دارد و نکته جالب توجه این است که اینگونه کتاب‌ها را علمای و دانشمندان محلی نوشته‌اند. چون با اطلاعات دقیق‌تری که این علمای از شهر خود داشته‌اند و دور از اغراق و بدون اغلیط و اغشاه آن‌ها نوشته‌اند. واقعیه‌های اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و بافت شهری شهرهای مختلف را به ما نقل‌های کنونی منتقل کرده‌اند.

چهاردهم که این سلسهٔ توجه خاصی شود که یزیده توسعه و پیشرفت و برنامه‌ریزی‌های اقتصادی و فرهنگی در نتیجه معرفی هویت ملی ایران از جایگاه خاصی برخوردارند.

گروه تاریخ دانشگاه اصفهان به عنوان یک نهاد علمی چه فعالیت‌هایی را برای معرفی تاریخ اصفهان انجام داده یا چه طرح‌هایی برای آینده دارد؟

به همت گروه تاریخ تاکنون در زمینه اصفهان‌شناسی جلسات متعددی هم‌راجه به پیشینه تاریخی اصفهان و هم دوران معاصر تشکیل داده‌ایم. در سال گذشته هفتاد و یک روزهای در دانشگاه باقیم و اسفند ۸۰ هم‌ایش اصفهان و داخلی به‌طورگسترده‌ای در این هفتاد شرکت کردند. از دیگر فعالیت‌هایی که ما که صدا و سیما مشترک است برنامه‌ای است با عنوان اصفهان درکده تاریخ که البته اسکنای اصفهان بخش می‌کند که عمدتاً اسناد کرده تاریخ در این برنامه زنده حضور دارند. من در جلساتی که در موزه هنرهای معاصر اصفهان برگزار شد پیشه‌نگارگانش داشته‌اند اصفهان را طعمی که ما سلسلهٔ بعد از آقای واقع نشد. اما این‌گونه هیئت و باشگاه‌ها مسئولان فرهنگی اصفهان هست که در این حوزه فعالیت می‌کنند. مشترک بودن یکی از نهادهای فرهنگی شهر و دانشگاه مهم بود بسیار امید است.

در رابطه با معرفی نحوه پی‌ولاد اصفهان هم که یکی از مزارات معتبر جهان اسلام است و علمای بسیار بزرگی در آن دفن هستند اقداماتی کرده‌ایم.

تألیفات
تجلی هدایت (تاریخ زندگی حضرت رسول (ص)) سفینه (مضامین بعد از رحلت پیامبر(ص)) تاریخ صدر اسلام، نقش قابل مسمی در حمایت از اهل بیت(ع) تصحیح مزارات اصفهان، نوشته مرحوم صفی‌الدین مهدوی که به صورت نسخه خطی بوده

اصفهان

شماره ۱۵۳

دوشنبه ۱۷ آذر ۱۳۸۲

۹ کتاب هفته کتاب

چهره به چهره با نگارنده جغرافیای اصفهان **گفت و گو** با دکتر سیروس شفقی

چهره به چهره با نگارنده جغرافیای اصفهان

دکتر سیروس شفق متولد ۱۳۱۲ ارومیه، دارای دکترای جغرافیای شهری از دانشگاه گلن آلمان، از سال ۶۵ تاکنون مشغول تدریس در دانشگاه اصفهان است با او در زمینه جغرافیای تاریخی، طبیعی و فرهنگی اصفهان گفت‌وگو کرده‌یم

از جغرافیای تاریخی اصفهان برای ما بگویید. اصفهانی که ما امروز می‌بینیم هنگام احراب به صورت یک ده کوچک و کم اهمیت بوده‌شهر در دهی بوده که در حدود ۳ کیلومتری جنوب شرقی اصفهان امروز قرار داشته. از آن دوره یک پل باستانی به نام پل شهربستان، بقای مانده که شهر امی در مجاورت این پل واقع بوده است.

الته معروفه است در هنگام حمله اعراب ۱۴ روستا در این منطقه وجود داشته که بزرگترین آنها به ابهرویه معروف بوده بعد می‌بینیم کم کم این روستاهای اقماری، اسم خودشان را حفظ کرده‌اند و الا آن محله های قدیمی شهر اصفهان شده‌اند. در هر حال این نظریه ای است که از خیلی قبل به آن توجه داشته‌اند که از اتمام این روستاها که بزرگترین آنها ابهرویه بوده، اصفهان کنونی به وجود آمده است.

حوادث تاریخی و سیاسی بر جغرافیای انسانی اصفهان چه تأثیری گذاشته؟

حوادث سیاسی باعث می‌شود که گاهی شهری به کندها رشد برسد، وسعت یگیرد و در دنیا مطرح شود و زمانی هم پایین بیاید و سقوط کند. مثلاً اگر شما اصفهان دوره صفویه را تصور کنید، آن تقریبه عنوان سومین شهر ایران بعد از تهران و مشهد مطرح است و همین طوره مشکلاتی خود ادامه می دهد. همین موقعیت ممتاز جغرافیایی بوده که گفتند پیام خوب آمدن زاهد نایب ایران سلازمی و البته این مرکزیت داشتن و دور بودن از مرزها باعث شد که منسجم فرولابدی را که راه در اینجا بسازند

محمد بهرپور در سال ۱۳۲۷ شمسی در مقاله‌اش طهای چنین مسجد شاهی که از عتبات اصیل اصفهانی یونانه زاده شد. تحصیلات مطداتی خود را در اصفهان و قم در ادبیات فارسی و عربی و فقه و اصول و معانی بیان را در مدارس علمیه این شهر فراگرفت و سپس برای تکمیل تحصیلات راهی عراق شد پس از مدتی به اصفهان بازگشت و در کنار دروس حوزوی به آموزش زبان های انگلیسی و فرانسه و علوم جدید پرداخت، میلیم آن زمان را در میقات کرده و به دانشسرای عالی آمد، کار و چون در آن آیم معلمان بسیاری که مدارک تحصیلی نیز داشت باشند در اصفهان که بودند. از اینان خواسته می‌شود که زبان های خارجی انگلیسی و فرانسه از ادبیات فارسی و تاریخ و جغرافی و علوم تجربی را در مدارس متوسطه اصفهان

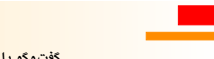
دکتر سیروس شفق متولد ۱۳۱۲ ارومیه، دارای دکترای جغرافیای شهری از دانشگاه گلن آلمان، از سال ۶۵ تاکنون مشغول تدریس در دانشگاه اصفهان است با او در زمینه جغرافیای تاریخی، طبیعی و فرهنگی اصفهان گفت‌وگو کرده‌یم

از جغرافیای تاریخی اصفهان برای ما بگویید. اصفهانی که ما امروز می‌بینیم هنگام حمله اعراب به صورت یک ده کوچک و کم اهمیت بوده‌شهر در دهی بوده که در حدود ۳ کیلومتری جنوب شرقی اصفهان امروز قرار داشته. از آن دوره یک پل باستانی به نام پل شهربستان، بقای مانده که شهر امی در مجاورت این پل واقع بوده است.

الته معروفه است در هنگام حمله اعراب ۱۴ روستا در این منطقه وجود داشته که بزرگترین آنها به ابهرویه معروف بوده بعد می‌بینیم کم کم این روستاهای اقماری، اسم خودشان را حفظ کرده‌اند و الا آن محله های قدیمی شهر اصفهان شده‌اند. در هر حال این نظریه ای است که از خیلی قبل به آن توجه داشته‌اند که از اتمام این روستاها که بزرگترین آنها ابهرویه بوده، اصفهان کنونی به وجود آمده است.

حوادث تاریخی و سیاسی بر جغرافیای انسانی اصفهان چه تأثیری گذاشته؟

حوادث سیاسی باعث می‌شود که گاهی شهری به کندها رشد برسد، وسعت یگیرد و در دنیا مطرح شود و زمانی هم پایین بیاید و سقوط کند. مثلاً اگر شما اصفهان دوره صفویه را تصور کنید، آن تقریبه عنوان سومین شهر ایران بعد از تهران و مشهد مطرح است و همین طوره مشکلاتی خود ادامه می دهد. همین موقعیت ممتاز جغرافیایی بوده که گفتند پیام خوب آمدن زاهد نایب ایران سلازمی و البته این مرکزیت داشتن و دور بودن از مرزها باعث شد که منسجم فرولابدی را که راه در اینجا بسازند

گفت و گو با

جانشین مدیر انتشارات نقش خورشید

حمایت را جدی بگیریدم

انتشارات نقش خورشید، تاکنون بیش از ۱۰۰ عنوان کتاب در زمینه ادبیات داستانی، شعر، ممان و روانشناسی منتشر کرده است

در سال گذشته از خاتم زینب موسیبتی مدیر این انتشارات به عنوان ناشر برتر در زمینه نشر کتاب های ادبیات داستانی از سوی اداره کل فرهنگ و ارشاد اصفهان، اصفهان، تقدیر شد.

در اصفهان به سراغ جانشین مدیر انتشارات نقش خورشید، خاتم مهرالنگیز پیدمشکی رفیق ایشان که از ابتدای تأسیس به عنوان مدیر اجرایی این انتشارات فعالیت داشته، در مورد سیاست های کلی نقش خورشید می‌گوید: نقش خورشید در تولید این نوبه که عنوان افراد می را انتخاب آثار که صاحب این باشند، بلکه سعی افرازمی روی محتوای آثار بویژه در زمینه ادبیات معاصر سرمایه‌گذاری کند و آثاری را هر چند از موفقان گنشم و تو یا منتشر کنه»

انتشارات نقش خورشید با موفقان یا مترجمان چگونه قرار داد می‌بندد؟

در سال های گذشته به لحاظ داشتن امکانات بیشتر مسؤولان انتشارات خودشان سرمایه گذاری می کرده‌اند و قرارداد به این صورت

برای آسپس به عنوان مدیر اجرایی این انتشارات فعالیت داشته، در مورد سیاست های کلی نقش خورشید می‌گوید: نقش خورشید در تولید این نوبه که عنوان افراد می را انتخاب آثار که صاحب این باشند، بلکه سعی افرازمی روی محتوای آثار بویژه در زمینه ادبیات معاصر سرمایه‌گذاری کند و آثاری را هر چند از موفقان گنشم و تو یا منتشر کنه»

انتشارات نقش خورشید، تاکنون بیش از ۱۰۰ عنوان کتاب در زمینه ادبیات داستانی، شعر، ممان و روانشناسی منتشر کرده است

در سال گذشته از خاتم زینب موسیبتی مدیر این انتشارات به عنوان ناشر برتر در زمینه نشر کتاب های ادبیات داستانی از سوی اداره کل فرهنگ و ارشاد اصفهان، اصفهان، تقدیر شد.

در اصفهان به سراغ جانشین مدیر انتشارات نقش خورشید، خاتم مهرالنگیز پیدمشکی رفیق ایشان که از ابتدای تأسیس به عنوان مدیر اجرایی این انتشارات فعالیت داشته، در مورد سیاست های کلی نقش خورشید می‌گوید: نقش خورشید در تولید این نوبه که عنوان افراد می را انتخاب آثار که صاحب این باشند، بلکه سعی افرازمی روی محتوای آثار بویژه در زمینه ادبیات معاصر سرمایه‌گذاری کند و آثاری را هر چند از موفقان گنشم و تو یا منتشر کنه»

زندگ و گو

گفت و گو با دکتر سیروس شفقی

چهره به چهره با نگارنده جغرافیای اصفهان

دکتر سیروس شفق متولد ۱۳۱۲ ارومیه، دارای دکترای جغرافیای شهری از دانشگاه گلن آلمان، از سال ۶۵ تاکنون مشغول تدریس در دانشگاه اصفهان است با او در زمینه جغرافیای تاریخی، طبیعی و فرهنگی اصفهان گفت‌وگو کرده‌یم

از جغرافیای تاریخی اصفهان برای ما بگویید. اصفهانی که ما امروز می‌بینیم هنگام احراب به صورت یک ده کوچک و کم اهمیت بوده‌شهر در دهی بوده که در حدود ۳ کیلومتری جنوب شرقی اصفهان امروز قرار داشته. از آن دوره یک پل باستانی به نام پل شهربستان، بقای مانده که شهر امی در مجاورت این پل واقع بوده است.

الته معروفه است در هنگام حمله اعراب ۱۴ روستا در این منطقه وجود داشته که بزرگترین آنها به ابهرویه معروف بوده بعد می‌بینیم کم کم این روستاهای اقماری، اسم خودشان را حفظ کرده‌اند و الا آن محله های قدیمی شهر اصفهان شده‌اند. در هر حال این نظریه ای است که از خیلی قبل به آن توجه داشته‌اند که از اتمام این روستاها که بزرگترین آنها ابهرویه بوده، اصفهان کنونی به وجود آمده است.

حوادث تاریخی و سیاسی بر جغرافیای انسانی اصفهان چه تأثیری گذاشته؟

حوادث سیاسی باعث می‌شود که گاهی شهری به کندها رشد برسد، وسعت یگیرد و در دنیا مطرح شود و زمانی هم پایین بیاید و سقوط کند. مثلاً اگر شما اصفهان دوره صفویه را تصور کنید، آن تقریبه عنوان سومین شهر ایران بعد از تهران و مشهد مطرح است و همین طوره مشکلاتی خود ادامه می دهد. همین موقعیت ممتاز جغرافیایی بوده که گفتند پیام خوب آمدن زاهد نایب ایران سلازمی و البته این مرکزیت داشتن و دور بودن از مرزها باعث شد که منسجم فرولابدی را که راه در اینجا بسازند

حوادث تاریخی و سیاسی بر جغرافیای انسانی اصفهان چه تأثیری گذاشته؟

حوادث سیاسی باعث می‌شود که گاهی شهری به کندها رشد برسد، وسعت یگیرد و در دنیا مطرح شود و زمانی هم پایین بیاید و سقوط کند. مثلاً اگر شما اصفهان دوره صفویه را تصور کنید، آن تقریبه عنوان سومین شهر ایران بعد از تهران و مشهد مطرح است و همین طوره مشکلاتی خود ادامه می دهد. همین موقعیت ممتاز جغرافیایی بوده که گفتند پیام خوب آمدن زاهد نایب ایران سلازمی و البته این مرکزیت داشتن و دور بودن از مرزها باعث شد که منسجم فرولابدی را که راه در اینجا بسازند

انتشارات نقش خورشید، تاکنون بیش از ۱۰۰ عنوان کتاب در زمینه ادبیات داستانی، شعر، ممان و روانشناسی منتشر کرده است

در سال گذشته از خاتم زینب موسیبتی مدیر این انتشارات به عنوان ناشر برتر در زمینه نشر کتاب های ادبیات داستانی از سوی اداره کل فرهنگ و ارشاد اصفهان، اصفهان، تقدیر شد.

کتاب شناسی:

بررسی کارهای دینی اصفهان، دانشگاه اصفهان، ۱۳۲۷، بررسی مناطق خشک و کوهپایه ای ایران، دانشگاه اصفهان، ۱۳۴۸، جغرافیای اصفهان، دانشگاه اصفهان، ۱۳۵۳، جغرافیای اصفهان، ویرایش دوم با تجدیدنظر کلی، دانشگاه اصفهان، ۱۳۸۱.

دو سایه بزرگان

درباره محمد مهربان و آثارش

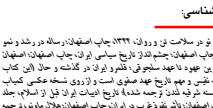
تعمیق با معلومات جدید به این بازی گروه وسخراتی ما باعث های برود معلم تربیت و پرورش کودک نویسی می‌دهد که مورد توجه قرار می گیرد و کتاب های نیز در زمینه ها تألیف می کند.

در سال ۱۳۳۶ که دانشگاه اصفهان تأسیس شده بود به دانشگاه بروشکو منتقل شد، ریاست کتابخانه آن دانشگاه را به عهده گرفت و برای ا مدت آن از آن اقدامات وسیعی انجام داد. در سال ۱۳۳۷ با تأسیس دانشگاه ادبیات اصفهان به دعوت مرحوم دکتر فاروقی به آن دانشگاه رفت و معاونت آن دانشگاه را پذیرفت و به تدریس تاریخ ادبیات فارسی، تاریخ طغوز زبان فارسی و تدریس سون فلسفی به زبان انگلیسی پرداخت.

ایشان از پایان دوره خدمت در دانشگاه ادبیات اصفهان حضور فعال داشت. در طی این مدت علاوه بر ترجمه و تألیف کتاب، مقاله های بسیاری نیز در زمینه اصفهان شناسی و آشنایی با تاریخ و جغرافیای این شهر در مجله های معتبر کشور به چاپ رسانید.

محمد بهرپور که در سن ۱۵ سالگی از نظر جسمی، قدری نابالغ و بیمار است، اما خود زدهای بیبا و فعال است و بسیاری از اطلاعات را در حلقه خود نگه داری می کند، طول عمر با پرکت ایشان از رویی مست تمام ها و آبیادی ها محمد بهرپور، ۱۲۰ صفحه، شمارگان ۵۵۰ نسخه، چاپ اول، ۱۳۴۸، بهاء علمی گنجر، بزرگداشت اصفهان و سازمان فرهنگی - شهری شهرهای اصفهان.

این کتاب که نتیجه سال ها تلاش و تحقیق است، دارای بیش از ۹۰۰ مدخل می باشد. مؤلف در مقدمه می آورد: «باگر قول خاوروشناسان و نویسندگان ایران و عالم‌المعارف بریتانیا درست باشد که اصفهان از نخستین فرازگاههای آریایی است و اگر نزدیکترین تاریخ برای مهاجرت آریایی ها همان سال ۱۵۰۰ قبل از میلاد تصور کنیم، در این صورت بسیاری از نامهای اینگونه به دیپهای آسیا ابرای، تاریخی قدیم و قدیم تر تا پایان روزگار دارد و واژه نام آنها سابقه آنها را بازمی گوید.»

کتاب شناسی:

بررسی کارهای دینی اصفهان، دانشگاه اصفهان، ۱۳۲۷، بررسی مناطق خشک و کوهپایه ای ایران، دانشگاه اصفهان، ۱۳۴۸، جغرافیای اصفهان، دانشگاه اصفهان، ۱۳۵۳، جغرافیای اصفهان، ویرایش دوم با تجدیدنظر کلی، دانشگاه اصفهان، ۱۳۸۱.

بررسی کارهای دینی اصفهان، دانشگاه اصفهان، ۱۳۲۷، بررسی مناطق خشک و کوهپایه ای ایران، دانشگاه اصفهان، ۱۳۴۸، جغرافیای اصفهان، دانشگاه اصفهان، ۱۳۵۳، جغرافیای اصفهان، ویرایش دوم با تجدیدنظر کلی، دانشگاه اصفهان، ۱۳۸۱.

تدریس نماینده سال ۱۳۲۸ این مهم را به عهده می‌گیرد و با آشنایی کامل از علوم اسلامی و علوم روز و تحقیق و پژوهش می‌پردازد و کتاب های در تعلیم و تربیت، تاریخ و معارف آریایی تألیف می کند.

در سال ۱۳۳۰ به آمریکا می‌رود و در دانشگاه فلوریدا و شیکاگو در رشته تعلیم و تربیت و ادبیات به تحصیل می‌پردازد پس از سال ها مطالعه و

شماره ۱۵۳
دوشنبه ۱۷ آذر ۱۳۸۲
نقش خورشید
ویرایش دوم

مقاله

کتاب مجمره دین ماست؛ مجمره‌ای که اولین آیه آسمانی‌اش با «بخوان» آغاز می‌شود و دینی که یک اسیر آزاد می‌کند به شرط رهایی ۱۰ انقلاب اسلامی هم پیش از آنکه دغدغه‌ای برای اقتصاد و سیاست باشد، به بار نشست تا اندیشه‌ها را دگرگون کند. انقلابی که رهبر بزرگ آن ساعی پس از به خاک سپاری فرزند عزیزش، بر سر درس و کتابت می‌نشیند و در افاق بی‌دریجه تعجب به تنها چیزی که می‌اندیشد پس ناگذاری یک روز هفته به نام امام(ره) و انقلاب اسلامی، بی‌گمان چیزی در حد یک سیل و یا رفع تکلیف نیست. اما افسوس که دانسته‌های ما اندکی به وقع تکلیف می‌ماند.

انقلاب اسلامی و امام(ره) در آیین کتاب

سیاست است؛ وی در ادامه می‌افزاید: «سوی دیگر ابراز گرای در علم نظری هم سبب تضعیف علوم طبیعی شده است. در زمان ما و حتی بعد از انقلاب هم در جامعه ما این دو رویکرد به شکل افراطی و نامتعادل وجود دارد؛ کسانی که فلسفه می‌دانند با علوم تجربی، اجتماعی و سیاسی ارتباط فکری ندارند و آنانی که علم تجربی و اجتماعی و سیاسی و در واقع علم متعلق به جهان بشری را می‌دانند، چیزی از فلسفه اسلامی دست‌گیرشان نمی‌شود. در صورتی که انقلاب آمده بود تا بین فیزیک و متافیزیک پیوند برقرار کند و لازمه آن نظر تئوریک این است که بین فلسفه و علم نوعی وفاق ایجاد شود. از همین جاست که امام(ره) فرمودند همه علوم از جمله علوم تجربی باید بازگشت به توحید داشته باشند.

۲- غزری برای روشنفکرها بانی نمائند است.

حضرت امام(ره) پس از اشاره به اینکه دیگر فضای اختناق فکری از میان رفته حجت را برای تولید اندیشه در سوی روشنفکران جامعه تمام شده می‌داند. رانگه پیداست که تولید اندیشه یعنی تولید کالای مقدسی به نام کتاب.

و اما آنچه در این راستا دغدغه حضرت امام(ره) است به بار نشستن استقلال فکری است. و امروز وقت آن رسیده بنشینیم و تحلیل کنیم که این خواست مقدس تا چه اندازه محقق شده است. اما با تخصص مخالف نشینیم، یا علم مخالف نشینیم، ما می‌گوییم که تخصصی که ما راه دامن آمریکا کشید یا انگلستان، یا به دامن شوروی و چین مهلت است. نه تخصص سازنده، ما می‌خواهیم دانشگاهی داشته باشیم که جامعه را از این وابستگی مغزی که مقدم بر همه وابستگی‌ها و خطرناک‌تر از همه وابستگی‌هاست نجات بدهد. اسامید ما باید بتواند مغزهای جوانان ما را مستقل باریز بزند. آنتورک نباشند، نمی‌زاده‌هم نباشند، بلکه بعد از چند سال دیگر تمام حوالج خودمان را خودمان تحصیل کنیم».

بیدار و نندگان آثار انقلابی

اگر شما خواننده یی گر کتاب‌های حوزه کامپیوتر و با فناوری صنعتی هستید حتماً ترجیح می‌دهید از آخرین آثار چاپ شده اطلاعاتی کسب کنید. اما اگر مخاطب کتاب‌های تاریخی باشید چیه؟ شاید باز هم بگویند که همیشه جدیدترین کتاب‌های تاریخی حرف‌های جدید هم درباره گذشته دارند اما مطمئن باشید که به هیچ وجه آثار گذشته اعتبار خود را برای شما از دست نخواهند داد.

حالا ما باید بپایه‌ای به نام انقلاب اسلامی ما می‌بینیم که پیش از هر چیز به عنوان یک حرکت اجتماعی «فرهنگی مطرح است و به اعتقاد کارشناسان بیشترین نمود خود را در کتاب‌های ادبی و هنری نشان می‌دهد. اما اکنون پرسش‌های فراوانی در میان پدیدآورندگان کتاب و نیز مخاطبین وجود دارد که محجم طبقی از تولیدات مکتوب متأثر از انقلاب را به چالش می‌کشد.

- ۱- اصولاً چه ارتباطی بین یک حرکت اجتماعی و تولیدات فرهنگی وجود دارد؟
- ۲- آیا اجتماعی شدن یک اثر به معنای تاریخ مصرف‌دار شدن آن نیست؟
- ۳- آیا اصولاً اثر تاریخی مصرف‌دار نمی‌تواند جایگاهی داشته باشد و در جای خود نقش ایفا نماید؟
- ۴- آیا تولیدات نسل‌های بعدی انقلاب به معنای بسته شدن آثار آنهاست و انحراف از نسل اول؟
- ۵- تفکرات انقلابی چگونه می‌توانند در جریان‌های بعدی مستحیل شده و در تولیدات فرهنگی خاص آن جریان نقش داشته

مشکل فوکر گفت من شخصاً باید به ایران بروم تا از نزدیک ببینم چه اتفاقی افتاده و چه تحولی صورت گرفته که نظریه حذف دین از سیاست و انقلاب‌های جهان متزلزل شده است؟ وی پس از آمدن به ایران و بررسی تحولات کشورمان، برگشت و کتاب معروف «انقلاب ممنوعیت» را نوشت و آنجا توضیح داد که از این پس حرکت‌های اجتماعی از مبانی دینی و معنوی و گرایش به معنویت متأثر خواهد بود».

وی که از سال ۷۲ به بعد مشاور وزیر امور خارجه بوده در مورد باز شدن حوزه‌های جدید اندیشه حتی برای غربیان عنوان می‌کند: «در طول این سال‌های گذشته هزاران کتاب و مقاله درباره خود انقلاب اسلامی نوشته شده و به این سالها، بسیار هم پرداخته شده، مقداری ماطالاع ندایم و مقداری هم منتشر نمی‌شود. مودا سالانه توسط «معاونت ایران» خود صدها تحقیق در مورد ایران انجام می‌دهد. جالب آنکه بدانید مودا چهار معاونت برای دنیا دارد که یکی از آنها خاص ایران است

امام خمینی(ره) در طول عمر مبارک خود حدود ۱۵۰ بار به شکل ثبت شده در سخنرانی‌ها، اعلامیه‌ها، مکاتبات و مصاحبه‌ها به موضوع علم آموزی، دانش و به طور کلی فرهنگ اشاره کرده‌اند که تقریباً بدون استثنا در تمامی این اشارات بر وجوه کاربرد آسانی آن و پایبندی به دین تأکید دارند. امام(ره) بر اساس آموزه‌های دین مبین اسلام عالم بی دین و دین‌دار بی علم را خطرناک و مضر می‌داند. «انقلاب اسلامی ایران یک جنبش ناگهانی بود. پیش از این ملت ما در هر امری که پیش می‌آمد تاز و کار بود. برای اینکه در رژیم‌های سلطنتی، هیچ یک از گروه‌ها فرصت نداشتند در مسائل فکر کنند. چه حوزه علمیه قدیمی و چه دانشگاه‌ها، یک وضعی داشتند که با این جنبش باید آن وضع را متحول کنند».

در واقع علم آموزی و دین‌داری در ذهن ایشان تئوری پیوند حوزه و دانشگاه را به وجود می‌آورد تا هر دو برای تولید اندیشه در جامعه یکدیگر را کمک کنند. مکمل هم باشند و از هم بیاموزند. ایشان در ادامه این سخنرانی که در جمع دانشجویان تربیت معلم داشته‌اند تأکید می‌کنند:

تحصیل وسیله است برای تربیت، آیه می‌فرماید: «چرا نمی‌روید تحصیل کنید تا بر گردید مردم را از اثر هدید...» یک وقت چشم باز کردیم، ما ایران چشم باز کردید از آن اختناق بیرون آمده و حالا که این اختناق فکری و اختناق علمی از بین رفته، غزری برای روشنفکرها مانده است. جواب خدا را باید بدهد. باید در دانشگاه‌ها همان طوری که علوم مادی تدریس می‌شود، علوم معنوی هم تدریس شود».

امام(ره) در عبارات فوق چندین سوجه موضوع را با هم مطرح می‌کند که هر یک در جای خود قابل بررسی است:

۱- اختناق علمی و فکری پیش از انقلاب

شاید چندان جالب نباشد که به رسم معمول به مقایسه آمار تعداد کتاب‌ها، عناوین، شمارگان و تعداد ناشران و... پیش از انقلاب و پس از آن بازبازیم یا اینکه رشد مطبوعات، تعداد مخاطبان و حتی آمار یا سوادان و بی‌سوادان را در این دو مقطع زمانی بسنجیم اما واقعیت این است که حتی در یک نگاه کاملاً آماری هم می‌توان این تغییر کاملاً محسوس را درک کرد.

اختناق و خفقان سیاسی که سایه خود را بر تمامی فعالیت‌های اجتماعی و فرهنگی نیز گسترده بوده، میزان چالش اندیشه و تولید تئوری و علم را در حداقل‌ها تعریف می‌کرد، چنان که پس از پیروزی انقلاب اولین حوزه‌ای که در جامعه فواره‌وار به سمت رهایی حرکت کردند معین دو حوزه فرهنگ و فعالیت‌های اجتماعی بود به اعتقاد کارشناسان این دو حوزه به گونه‌ای در هم تنیده شد که حصار فرهنگ اجتماع در هم فرو ریخت. شاید به همین دلیل است که شعر و ادبیات نسل اول انقلاب گاه شتابزده و شعارگونه در پایین‌ترین و مخفی‌ترین لایه‌های اجتماعی حرکت می‌کند. حرکتی که آرام آرام در نسل‌های بعد پخته‌تر می‌شود.

این موضوع به خوبی نشان می‌دهد که دیگر دانش و دانایی از آن عده‌ای خاص نیست و تنها اشراف زادگان نیستند که حق کتاب خواندن داشته باشند.

به علاوه انقلاب اسلامی نه تنها به عمومی شدن تفکر و اندیشه انجامید بلکه خود بنترهای جدیدی را برای اندیشیدن پدید آورد که تاکنون محل بحث و جدل است. دکتر جواد منصوری استاد دانشگاه و مؤلف فرهنگ استقلال و توسعه، «جنگ فرهنگی علیه انقلاب اسلامی» و... می‌گوید: «زمانی که انقلاب اسلامی در ایران به وقوع پیوست، آقای

شماره ۱۵۴
دوشنبه ۱۷ آذر ۱۳۸۲
روزنامهٔ **بیت**
ویراسته‌شده توسط **پژوهان**

باشند؟

۶- چرا در کوران حوادث انقلاب و جنگ، مجموعه‌های شعر انقلابی‌پیشین حجم تولیدات ادبی ما بودند. در حالی که پس از فرودنشتن حوادث و برقراری آرامشی نسبی ادبیات داستانی جایگاه بهتری پیدا می‌کنند؟

۷- با انقلاب و جنگ تحمیلی توانسته‌اشما آثار خود را معرفی کنید. و باید هم چنان منتظر بنشینیم؟

۸- مراع توسعه تئوری ادبیات انقلاب چه بود؟…

حمید سوزوری شاعر نسل اول انقلاب با تقدیه نظریه تاریخ معرّف‌دار بودن مجموعه‌های ادبی انقلابی با تأکید بر اجتماعی بودن این آثار می‌گوید: «ادبیات انقلابی نشأت گرفته از باورهای انقلابی و اسلامی مردم مسکلت‌مست یعنی ادبیات پیش‌روانه‌ای کاملآ مشد با توجه به محسوسات دادهٔ چیربی که کاملآ حس شده‌نه یک چیزمن تر از آوری در مملکت ماملت ما ذریه‌های از تاریخ حرکتی کماند داشت تاریخ ساز و کاملآ ملموس که افسانه نبود حرکتی که ابعادش تمام دنیا را تحت تأثیر قرار دادو ادبیاتی که خلق شد، مفهوم و پیش‌تران خود را از مردم راحتهایی مردم و اهدافی که انقلاب داشت گرفت و فرهنگ را القا کرد. بلافاصله جنگ در گرفت و همین ادبیات سهمی از این بار را بر دوش کشید. مردمی‌های جالب و مهیجی ساخت و حسامه‌هلی آفرید. خوب‌مکتوبین این ادبیات‌مکتوبین اسلام هستندو حرف خودشان را می‌زنند.»

نصراالله مزانی دیگر شاعر نسل اول انقلاب هم چنین برخوردی با تولیدات مکتوب و آثاری انقلابی را خالی از بغض و کینه می‌داند:

«ادبیات از خود مردم به درونیت ریشه در مسائلی دارد که در جامعه می‌گذرد.انقلاب ماهم انقلابی بود فرهنگی، خوب این مسأله خواسته ناخواسته در شعر ما هم اثرات تأثیر می‌گذارد البته یکی از مشکلات انقلاب ما این بود که مورد حب و بغض قرار گرفت و تمام این مسائل باعث شد که چهرو واقعی آثار ما کمتر نشان داده شوده و در ادامه تأکید می‌کنند. من معتقدم اگر این عیار زمان زوده شود، باید آنگاه بهتر می‌توانند در مورد انقلاب و کتاب‌های ادبی انقلابی قضاوت کنند. ادبیات ما یک چیزش بود که در این قرن انقلاب افتاده از نظر محتوا و مفاهیم ارزشی و چه از نظر تکنیک و بخصوص زبان که در دوره‌های قبل این چیزش را کمتر می‌بینیم.»

امانت‌هاشمزاده مدرس مهر و نویسنده مالک‌الشرک مهر دو نظریه را قابل جمع می‌داند: «هر دو دیدگاه قابل جمع است.بله آن بخش از شعر و حیجانات انقلابی که خاص یک دوره از شعر ما بوده ادبیات و شعری مخصوص به خود را اقتضای کرده که البته به همان هم نباید جدا کرد. باید گفت فالان اثر در آن دوره چرا پیدا شد. اما اینکه اجتماعی و سیاسی شدن نگاه تولیدات مکتوب ادبی و هنری ما را مشخص کرده قابل بررسی است اما این حق را برای بررسی و بررسی داریم. همچنان که برای بررسی آثار مشروطه این حق را به خودمان می‌دهیم.»

دکتر فاطمه زاکمی عضو کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی نیز معتقد است، متأسفانه این افراد در خلوت خود بسیار هم تحلیلی می‌کنندو اگر آوازشگفتی، نه تنها از آثار برجسته شاعران نویسنده‌انقلاب بلکه حتی از آثار جوان ترهای انقلابی، اما وقتی می‌خواهند نظر بدهند، کتابی نویسنده غیر مصنفه کل آثار انقلابی را مکتوب می‌شوند و یا می‌گویند اثر ماندگاری در میان آثار موجودند. ایندرازی اجتماعی و سفطی هستند. عشق صادقانه مردم به انقلاب و شخصیت حضرت امام (ره) شگفتی‌هایی که رزمندگان آفریدند، همه هر گره خودگردی داشت این مسائل آفتر بزرگ بود که یک نسل از شاعران و نویسندگان و آفریدن این نسل مثل کل نسل انقلابی کشور دیده‌گاه‌هایی توانسته، به پویایی و حرکت و شکستن طرح‌های گذشته فکر می‌کرد بنابراین در حوزه نوشتن و سرودن هم به صورت شعاری و حیجانی وارد نشده.»

اما شاید نظر به عدلجانار کاکایی در این زمینه ادعوی متفاوت‌تر به نظر برسد. وی از اینکه او را شاعر انقلاب خطاب کنند نچیده خاطر می‌شود برای اینکه معتقد است شاعر نویسنده در گذشته زمان خود را در نهایت کنه و کویمن بزرگ به پوست.

«دیگر با جریان سفطی و عرفی به نام ادبیات انقلاب رویه‌رو نیستیم و دیده‌ای به نام نویسنده و شاعر انقلاب با جنگ هم نخواهیم داشت. اینها متعلق به دوره‌ای بودند که آن دوران بسیار شد. آثار آن هم سفط و ربط داشت. در جنگ‌ها و دواوین و کتاب‌ها می‌خواستیم، با هم تفکر می‌کردیم و با هم زمانی ندیده‌گاهگانشن و دیده‌ای به نام نویسنده و شاعر انقلاب با جنگ هم نخواهیم داشت. اینها متعلق به دوره‌ای بودند که آن دوران بسیار شد. آثار آن هم سفط و ربط داشت. در جنگ‌ها و دواوین و کتاب‌ها می‌خواستیم، با هم تفکر می‌کردیم و با هم زمانی ندیده‌گاهگانشن. مباحث این جریان‌های سیاسی - اجتماعی از دیدگر جریان‌های جامعه است و از زیبایی من این است که جریان‌های می‌رقم،

کومرغم و کینرنگ جامعه در هم مزبور شده و آنچه که ما امروز شاهدش هستیم، تامل جریان‌ها و آمیختن در هم است که مراهش را باعث خواهیم دید و فعلاً برای قضاوت زود است.»

شهادهای فرهنگی و دیدن آثار زندگان کتاب

شاید پس از انقلاب اسلامی یکی از عملکردهای قابل انتقاد نهادهای فرهنگی -انقلابی حمایت‌های نابخا از برخی نویسندگان و شاعران بوده که عدلجانار کاکایی به آن حمایت‌ها و مسیحت‌های کور می‌گوید: «نهادهای فرهنگی وابسته به حاکمیت موظفند که از نویسنده و شاعر حمایت کنند و مصالحی را که هنرمند تحت هر شرایطی بتواند از آنها استفاده کند، در اختیارش قرار دهند. حال ما مواجیم با یک جریان ادبی متشبب به یک جنبش سیاسی - اجتماعی به نام ادبیات و هنر انقلاب اسلامی و طبیعی است که در سال‌های اول انقلاب نهادهای فرهنگی که عموماً نهادهای انقلابی محسوب می‌شوند، به شکل گسترده‌ای حمایت کنند، منتها بدون برنامه. این آفتی است که تا همین امروز هم جریان‌گیر نهادهای فرهنگی ماست. وی در ادامه می‌افزاید: «عموماً تلاش‌ها در این نهادهای به موازات هم انجام می‌شود، اما مدتها نهاد و سازمان هنری و ادبی درایه که در عرض یک دیگر حرکت می‌کنند و ملیماً باعث هدر رفتن امکانات می‌شود. به علاوه در طول این سال‌ها مدیریت‌های فرهنگی ماحولیت کامل از نویسنده و شاعر داشتند اما در حمایت کامل مسیحت کور هم نهفته شده بود. دهه اول انقلاب، دهه دولت انقلابی بود و از هنرمند انقلاب به عنوان سرباز یاد می‌شد. آن دوره با هزار و یک دلیل قابل توجیه است. تئونه‌اش را هم در همه جای جهان داریم، در هر کشوری که انقلاب سیاسی - اجتماعی صورت می‌گیرد، کسانی که منتسب به آن جریان هستند، مثل نویسندگان مارکسیست مورد حمایت دولت و آن جنبش واقع می‌شوند. اما این سألله تاریخ تقصا دارد، یعنی در شرایط فعلی که آن جنبش سیاسی -اجتماعی فرو نشسته، باید حمایت‌ها حساب شده باشدو اگر نهادهای می‌خواهد حمایت کند محیثش عام باشد و شامل همه جریان‌ها باشد. نمی‌توان عده‌ای را مشخص کرد و پیوسته این گروه را در طبقه خاص قرار داد و به آنها مسیحت نمود.»

بنابراین می‌توان گفت عملکرد نهادهای فرهنگی به مرور زمان نوعی دیوارکتاب میان نویسندگان به وجود آورد که یک طرف به نویسندگان دولتی معروف شدند و طرف دیگر به دیگرانندیش. در این میان آنچه که ضربه اصلی را خورد، خود ادبیات، شعر و در کل کتاب بود چرا که برخی از نویسندگان به خاطر هراس از این برجسب چیزی از انقلاب و جنگ نتوانشند برخی دیگر از ترس آنکه میادا انگ دیگرانندیش بر پیشانی‌شان بخورد کمترین تحولی در آثار و تألیفات خود به وجود نیاورندند.

راشمیه نجار نویسنده ادبیات دفاع مقدس نیز به این حمایت‌های نابخیا انتقاد دارد. همچنان که برجسب دولتی بودن را زشت و ناپسند می‌داند، این مسألله بستگی به خود فرد دارد. کسانی که زمانی رویکردی داشتند و حالا بنا به جزومه، تغییر می‌کنند و حتی علیه خودشان و ایده و جهان‌مایه اندیشه‌ای که زمانی از آن حرف می‌زدند، عمل می‌کنند، خوب شخصیت خودشان را نشان می‌دهند. وی در مجموع نویسنده‌ای که صادق بوده از باورهایش دفاع کرده با وجودش نوشته است و به پای ایده و مراسم هم ایستاده، شایسته تقدیر است نه خدمت.

وی در ادامه تأکید می‌کند: «باید بگویم به هر حال سرمایه‌گذاری‌هایی شد، جهت دهی‌هایی شد. ولی از دل این مجموعه چیزی که باید و شاید بیرون نیامد، نوشته‌ها، رمان‌ها و داستان‌هایی که انتظارش می‌رفت خلق نشد. برای اینکه کار با سفارشی‌نویسی درست از آب در نمی‌آید، چنان‌چه خود من رفتم بنیادچاپ‌ازان، قرار دادم که امضا کرد اما نتوانشتم، چون دیدم هنوز این آمادگی را ندارم که درباره چاپ‌از نویسیم. جب بودند نویسنده‌گانی که به اختیار پولی که پرداخت می‌شد، نوشته و کارشان هم بازس از آب در آمدن این یکی از سدمسئله بود که به آثار انقلاب و دفاع مقدس زده شد.»

نویسنده هفت بند« و عفتقی‌ها» عنوان می‌کند: «من اعتقادی به این ندارم که آثار انقلاب و جنگ دولتی است. شاید برخی نسبت به مسائلی که می‌تواند در دل کارجای داشته باشد، بی‌توجه باشند و صرفاً به حمایت‌هایی که احتمالاً صورت می‌گیرد بیندیشند. در این حال در هر جایگاهی که باشند یقیناً باید آنها را دولتی به شمار آورد. اما کسانی که با استفاده از یک کاری می‌زنند چگونگی می‌توانند دولتی باشند این بی‌انصافی است.»

عزت‌نجار در مورد دولت حمایت کشورهای که حوادث سیاسی و اجتماعی مشابهی از سر گذرانده اند می‌گوید: «من نمی‌دانم در کشورهای دیگر به چه شکلی است اما می‌دانم در کشورهای خودمان برعکس برخی که گفته می‌شود از طرف دولت حمایت می‌شوند، بعضی هازشتن را می‌گیرند و به بهترین شکل حمایت می‌شوند. با رقم‌های کلان کتاب‌هایشان منتشر می‌شود و بزرگترین ظلم به نویسنده این است که کتاب‌هایشان را محسوس کنند و نگذارند که وارد شبکه‌های کتاب شود و باز بزرگ‌ترین ظلم این است که اگر کتابش تمام شد، تجدید چاپ نشود. خوب همه این اتفاق‌ها برای من افتاده.»

برخی از این زاویه به نهادهای فرهنگی -انقلابی و حمایت آنها از نویسندگان نگاه می‌کنند که به واقع در حکومت اسلامی هیچ فاصله‌ای بین دولت و مردم وجود ندارد. بنابراین با این ذهنیت که مسؤلین و مدیران دولت اسلامی برای اخلاقی فرهنگ در جامعه می‌گویند و در این راه قدمی به ناصواب نخواهند داشت، حمایت آنان را نیز برای دست‌یابی به هدف دور از

انتظار نمی‌دانارند. حمید سوزوری در این باره می‌گوید: «منی‌خواهم بگویم تمام افرادی که در دولت مداخلت کرده‌اند، همه یک نواخت بوده‌اند. در میان یک ملت همه نوع آدم پیدا می‌شود. گاه به برخی اهتمام می‌کنیم، بعضی‌ها بیشتر دوست از آب در نیامد. مجلس و در دولت مأمی تواند چنین آدم‌هایی باشند، ولی در مجموع خدمت‌گزاران و اینترگران انقلاب بوده‌هلی به ناصواب برآیند، بنابراین مابین دولت و مردم جدایی نمی‌بینیم. و اگر دولت از نویسندگان خود حمایت کرد و کمکی نمود و یا نویسندگان از دولت خود حمایتی کردند، چیز عجیبی نیست. ما از خودکمرتی دفاع می‌کنیم که خودمان ساخته‌ایم و خودمان سهم برده‌ایم.»

بازخوانی مقدمه

در اینکه دین اسلام دین دانش و کتاب است جای تردید نیست. فرهنگ تمدن غنی ایرانی هم یزای به سائیش‌های تکراری ندارد. انقلاب اسلامی نیز با گرفت تا شکوه گذشته فرهنگ و تمدن ایران اسلامی را در عنصر هجوم اولدوزت‌های مادی و پریشان‌بازار سیاست‌پشگان، بازخوانی‌کنند. رهبری این جریان عظیم فکری هم با کسی بود که بیش از آنکه و پیش از آنکه اهل مناسبات سیاسی و معاملات اقتصادی باشد مقدت‌های حکمت و اندیشه و فراوانگی بود. آن هم نه در حرف بلکه در عمل.

پس برای اثبات جایگاه کتاب و دانش و دانایی در این پروسه

فکری و تاریخی اجتماعی اجتماعی به چندان تلاش عمیق ذهنی نیست. شاید بهترین کار ممکن این باشد که به همین عبارت «کتاب، انقلاب اسلامی و امام خمینی(ره)» بسنده کنیم و بیش

از این دست به برنامه‌ریزی‌ها و صرف هزینه‌ها نزنیم. آینده و

تاریخ هر لحظه در امتداد خویش، گوشه‌ای از زوایای آینده‌ای این عبارت را باز خواهد کرد. همین کافی است.

پیش از این هم طرح‌ها ریختیم و جلسه‌ها گذاشتیم اما همان

طور که از زبان مسائظران این عرصه شنیدید، نتیجه آن همه تلاش چه شد؟ اینکه هنوز منتظر باقیم تا یکی اثر شامعکار انقلاب و دفاع مقدس خلق شود؟

ایکده چگونه دیوارهای پویشی میان تولیدکنندگان راستین

آثار را فروریزیم، سونیت‌ها را به حسن نیت تبدیل کنیم و…

شماره ۱۵۳

دوشنبه ۱۷ آذر ۱۳۸۲

۳۳ کتاب هفته‌ای

بهاء‌الدین خرمشاهی نویسنده:

«عزم ملی» برای بی‌کتابی

اطلاع‌رسانی لازم‌ه‌ همه‌ امور جوامع نوین امروزی است. البته ابزارهای اطلاع‌رسانی هم متدیده‌اند. در آستانهٔ سال ۲۰۰۲ میلادی هستیم و با شکل و شیوه‌های متعددی از اطلاع‌رسانی چون رسانه‌ها و اینترنت‌ها مواجه هستیم. وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی هم از همه‌انواع شیوه‌های اطلاع‌رسانی استفاده می‌کند. از هفته‌کتاب، از نمایشگاه‌های تهران و شهرستان‌ها، از نمایشگاه‌بین‌المللی کتاب، از نمایشگاه‌بین‌المللی قرآن در تهران و نمایشگاه‌های مشابه در شهرستان‌ها و استان‌ها و در همه‌این موارد یارانه‌ای برای کتاب وجود دارد که به خریدار کتاب کمک می‌کند. عده‌ای هستند که اقتصادیارانه‌ای را منکر هستند ولی خود دولت همچنان در زمینه‌های ویژه یارانه‌های بسیار سنگین را تحمل می‌کند.

به‌استفادمن این حلقه‌ای است از یک زنجیره، طبیعاً یک حلقه کار یک زنجیر را انجام نمی‌دهد و زنجیر هم بدون حلقه ساخته نمی‌شود. بی‌بردن به مقصود این ترویج با حدسی زدن و برداشت‌های شخصی ممکن است ولی دقیق نیست ولی اگر در تشریح و ویژه‌تجربه ناآنان گزارشی را بعد از هفته کتاب، بخوانیم که نشان‌دهندهٔ که تغییراتی در فروش کتاب در سراسر کشور به وجود آمده آن نظر شخصی منی بر واقعیت خواهد بود. اما نظر استنباطی و شخصی من این است که معجزه‌ده یارانه‌های ارشاد، مفید است و در بعضی از مقاله‌ها نوشتام که اگر کشورمان را با کشورهای مشابه در خاورمیانه یا آسیا مقایسه کنیم خواهیم دید، به‌رغم پایین بودن بودجه فرهنگی نسبت به بودجه کل کشور، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی هر ساله فعالیت‌های خودش را گسترش داده و بودجه‌اش را اضافه نموده است و هر قدر ناظر بی‌طرفی باشم و شاید طرفدارانه هم

یادداشت

حمید بابائند

انگار دلم می‌لرزد

هفته کتاب که از راه می‌رسد، می‌خوید دل آدم می‌لرزد. انگار که فرار است اتفاق مهمی می‌افتد. اتفاق که ۸۲ حادقل برای من رنگ و بوی دیگری داشت. از همان روزهای اول سال بود که در گوش یکی از دوستانم گفتیم: «اسال ربع قرن از انقلاب می‌گذرد. خدا کند کسی کارنامه ما را بررسی نکند. البته این را در دلم زمره کردم. آن دوست بزرگ که گاهی در مجلس بزرگان هم رفت و آمد دارد، چوری نگاهم کرد که از گفته‌ام پشیمان شدم. با حرف‌های او بود که فهمیدم خیلی‌ها می‌دانند. انقلاب ۲۵ ساله شده است و البته کارنامه ما خیلی هم پزیر نیست.

برای آن که بدیشی نشوم، همین ابتدا باید بگویم. من هم مثل همه کسانی که اهل کتاب خواندن هستند، می‌دانم که تنوع کتاب‌ها در سال‌های بعد از انقلاب آن چنان زیاد شده است که با دوره‌ها و سال‌های پیش از آن قابل مقایسه نیست.

در بعضی حوزه‌ها کارهای تخصصی صورت گرفته است. مثل ادبیات کودک که پیش از انقلاب اگر نطفه بسته بود، حالا به بلوغ رسیده است. اگر خواهیم دلمان راه این املر و از این دست پیشرفت‌ها خوش کنیم، حالا حالا می‌توانیم کاغذ سیاه کنیم اما واقعیت تلخی هم در کنار این املر‌ها آمیخته است.

تولید کتاب زیاد شده است، املر کتاب خوانان اما کسانی که به واسطه املر عینت سواد خواندن و نوشتن توان بالقوه بهره‌وری از این کتاب‌ها هم پیدا کرده‌اند افزایش داشته‌اند اما در کنار رشد متونین، شمارگان غالب کتاب‌ها به رشد لازم نرسیده است. بسیاری از کارهای موازی در عرصه نشر و نوشتار صورت گرفته است اما بالاهای موجود شاید پیش از گذشته شده باشند. دیروز کتابخوانی نبود و امروز کتابی نیست. دیروز جامعه به رشدی نرسیده بود که بسیاری از مواقع و مشکلات بر طرف شود و امروز جامعه رشد پیدا کرده است اما نویسندگان به قدر نیاز جامعه پیشرفت نکرده‌اند.

انقلاب ما انقلاب فرهنگی بود، چه کسی که سال‌های انقلاب را به خاطر داشته باشد می‌تواند نمایشگاه‌های خیلی‌های کتاب را در آن روزهای پر از شور و حرارت فراموش کند. حالا بیست و پنج سال گذشته است، آن شور و حرارت جای خود را به اشتیاق و بیخنگی داده‌اند اما قوانین مدنی به ما اجازه نمی‌دهد که مثل آن روزها در هر گوشه و کنار بساط یک کتاب فروش را ببینیم. دستفروش‌های خیابان انقلاب به جای کتاب مذهبی جلوه‌ای، کتاب‌های افسانه‌نایاب را چند برابر قیمت به دست خلق می‌دهند. زمانه تغییر کرده است. باید هم تغییر کند اما نه اینچنین. به قول یکی از عزیزانی که در ۲۵ سال گذشته همیشه در مسئولیت‌های مختلفی حضور داشته است؛ مسؤولان جمهوری اسلامی همه از تجربه‌های فرهنگی پیش از انقلاب بودند. برای همین در سال‌های بعد فکر می‌کردند که از این موضع دچار مشکل نخواهند شد. اما نفلت آنها از فرهنگ بزرگترین مشکلات را برای جمهوری اسلامی ایجاد کرد.

اگر خواهیم از ناکرده‌ها و نانشده‌ها بگوییم، تن‌زدن‌هایمان تمام نخواهد شد. چه کنیم؟ هفته کتاب که می‌رسد چیزی در دل ما می‌لرزد. انگار که پس از یازده سال هنوز هم منتظر اتفاق بزرگی هستیم. کاش اتفاق بزرگ اسال بازیایی و یکی‌سازی نهادهای موازی در عرصه نشر می‌بود. کاش هفته کتاب سال بعد همراه می‌شد با اعلام نتایج نهفتگی که برای شناخت نیازها و ضعف‌هایمان در عرصه کتاب از همین روزها آغاز می‌شد. کاش هفته کتاب سال بعد دوباره دلمان را می‌لرزاند، بدون هیچ غصه‌ای.

هفته کتاب را در ترویج کتابخوانی مؤثر می‌دانید؟

یک پرسش – سه پاسخ

بهاء‌الدین خرمشاهی

راضیه تاجار

محمد بابایی

بیاده، با آنچه که جانت را در چنگ می‌فشارد، تنهایی، ترس، غریب، وحشت، سرما، گرسنگی و ناگهان یک شعله شعله‌های رقصنده، زرد، سرخ، آبی، پیچیدگی و موج‌رقمان و دست در کمر هم، آبی آتش از کجا بیاید، شدی نشانه‌ای برای کدام گم کرده راه شب زده. گرمایش کلام سرآمده؟

بهاایت جان می‌گیرند، چشم‌انت برفی می‌زند، یخ قلت آب می‌شود. می‌دوی، می‌بری، می‌رسی و جان سرآمده‌ات را با گرگر آتش پیوند می‌زی و چنین است که خود شعله می‌شوی و از گرمای حضورت زندگی جاری می‌شود.

اینک مراسم هفته کتاب، همان حلقه آتش، همان شکننده

سرما جان‌ها، همان فروزان بخش خردها.

باشد که به جای یک حلقه، پنجاه و دو حلقه، روشنی بخش ایامان گردد، با برنامه‌ریزی مدیران فرهنگی و با جذب و ذوب شدن خیل مشتاقان، چنین باد.

محمد بابایی (ماکان) اقبال‌شناس:

در چراغ روغن شامانده

چشمگیر است این موضوع ریشه در عواملی دارد که به خود کتاب مربوط نمی‌شود. در واقع این تقصه مهم می‌بایست به ریشه‌ها پرزانت و علت‌ها را بررسی کرد.

می‌توانیم به کتاب که در ایران رایج است معرول علت‌هایی است که می‌تواند به مسائل اقتصادی و اجتماعی و تا حدی به وسایل جدیدی که در انقلاب وقت بر مردم مؤثرند اشاره کرد. وسایل چون ابزارهای الکترونیکی صوتی و تصویری، طبق املر پوستگو سرکه مطالعه هر اثر از ۲۵ تا ۳۰ دقیقه است و این باعث تألیف است، اما اینکه چرا کار به اینجا کشیده و عوامل آن چیست؟

به نظر من مهمترین عامل مشکلات اقتصادی است. در اختیار گذاشتن کوبن خرید کتاب، انتاج نمایشگاه‌های سالانه کتاب، مراسم انتخاب بهترین کتاب سال، برگزاری هفته کتاب و تبلیغات در ترویج کتابخوانی همه اینها در واقع به نوعی گرزش سطحی جهت مدالوای این علت است. بی‌آنکه ریشه اصلی آن بررسی شود.

این سؤال پیش می‌آید که آیا یک ذهن آشفته باید یک ذهن خور کرده به مشکلات مدنی و روحانه فرصتی برای مطالعه و به تعمیر دیگر موهبت‌های برای مطالعه خواهد داشت.

کتاب زمانی قابل فهم و مطالعه است که برای خواننده آسان‌خیال فراهم شده باشد. و زمانی که این امر تحقق نیابد، نمی‌بایست تعجب کرد که چرا شمارگان کتاب‌ها تا این حد تقلیل یافته است. در چهارمقاله نظامی مروضی که مقاله اول در مورد صناعت دیدری است مثال خوبی آمده است. دیدری به دستور سلطان نامه‌ای رسمی می‌گذاشت. سلطان زمانی که مشغول خواندن نامه شد، به ناگاه، به جمله‌ای نامناسب با این مقصود برخورد در چراغ روغن مشاهده سلطان از دیدر پرسید که این جمله نامناسب در این نامه رسمی چیست؟ دیدر چنین پاسخ داد که در همه مدت نگارشی نامه به واسطه تنگدستی تکرم در پی آن بود که مجاداً جمله چراغ بمیرد، و این جمله ناخودآگاه بر قلمم رفته است.

املر کتاب مثل هر موضوع دیگر اجتماعی در پیوند با بقیه امور است تا بقیه مسائل در وضع قبلی قابل قرار بگیرند. مسئله حوولی اساسی ایجاد شود.

اگر تمام طول تاریخ را بکاویم هیچ کشور و یا هیچ تمدنی را نخواهیم یافت که در شرایط اقتصادی نامطلوب شکوفا باشد.

گزارش

مهدی رحمانی

چی؟ برای کارگران کتاب خواندن!

دیروز، روز کتاب، صنعت و کارگر بود. اسامی دوین عالی است که یکی از ایم هفته کتاب به این عنوان نام گذاری شده است. قرار بود گزارشی خبری از بازتاب این روز در جوامع کارگری و صنعتی تهیه کنیم ولی بعد از شنیدن پاسخ های سؤال شاد خوانگان ترجیح دادیم برای حفظ حداکثر اهمیت متن کامل پاسخ ها را البته تا آنجا که اجازه داریم بیاوریم.

از یک کارگر بیک مدیر تولید، یک کارفرما و یک مدیر عامل این سؤال را پرسیدیم: «چیزی از هفته کتاب می دانید؟»، «مجنون! یا این برنامه ناشناسی دارید!»، «می دانم روزی به نام کتاب، صنعت و کارگر داریم»، «می شود از کارگران و کلا جوامع صنعتی انتظار داشت کتاب بخوانند؟»، «چه باید کرد؟» و...

پاسخ ها بسیار جالب و در عین حال نامل برانگیز است.

وقتی کارگری برای ۳ ساعت اضافه کاری التماس می کند...

سیدجلال بغویی ۱۳ساله و بازنشسته است. وی قبلاً به مدت ۳۰ ساله مدیر تولید شرکت کابل سازی ایران بوده است. از هفته کتاب اطلاع دارم ولی مطلقاً نمی دانم. فکر می کنم در فصل پاییز باشند. من تمام سال های قبل چه کارهایی انجام شده ام این هفته [اسم] شنیدم مثلاً کتاب قرار است برای دیش اموزان اوزان شود. به نظر من برای از حالت سنتی در آمدن صنعت لازم است کارگران و مدیران با مطالعه باشند. البته این کارها که می شود تا کتابخوانی ترویج شود، با صحبت فایده ای ندارد. این زمانی مفید است که کارگران حداقل زیر چوبه می نشاندن ولی الان در کارخانجات بعضی حتی سواد خواندن و نوشتن هم ندارند.

کارگران بیشتر فکر معیشت هستند تا کتاب، وقتی کارگری برای ۳ ساعت اضافه کاری التماس می کند و بعد از روز حسگونی به خانه می رسد، چه انتظاری برای کتابخوانی دارید؟ باید، کفش آزاد باشد و اینها هم تا این زمان به ما نرسیده است. بعضی التماس کنند که دو روز مرخصی بگیرد و او را به دکتر ببرند.

حالا این وضع کارخانجات دولتی و نیمه دولتی است. در خصوصی ها که دیگر هیچ وقتی قرارداد کارگر به هر دلیلی هر لحظه ممکن است نسخ شود، دیگر فکر کتاب نیست... نسل ما که فقط برای پول باید بدو، دیگر نسل بعدی...

نه به ما یاد داده اند نه پیشانی...

پارسی یک هجدهمینی ۲۲ ساله، دیپلمه و مدیر کارخانه رنگسازی درخش است. وی ۱۵سال در این کار سلفه دارد. قلام هم در کار فروش اروم جانگی بوده. درباره هفته کتاب چهره های شیده ام ولی فرصت یگیری نداشته ام. از روز کتاب و صنعت و کارگر اطلاع ندارم چون اطلاع رسائی نمی شود. تولیدگران همه بیچاره اند. فقط در صورت گرفته اند سازمان های [اسم] همه مشکل درست می کنند. اگر فرصت باشد می شود کتاب خواند ولی کسی به ما یاد نداده یا پیشنهاد نکرده، ما همه خود ساخته ایم... خیلی ها دشمن می خواهند مطالعه کنند ولی وقتی مهربا سر جایش نیست، نتایج واقعی حاصل نمی شود. زیر کترین مشکل ما تغییرات در مدیریت است... مدیر اگر مطمئن نداشته باشد، مدیریت نیست. دوست محدودی هم دارند. کارگاه هم گرفتار ۸۰، ۹۰ هزار تومان حقوق ناچیز برای بر کردن شکر زن و بچه شان هستند. نمی شود البته سطح فرهنگ هم پایین است...

کارگران در آلمان...

اسدالله قاسمی کتابخانه مدیرعامل شرکت صنعتی اشهرارد با ۳۰ سال سابقه کار است. وی دیپلم هنرستان فن، فوق دیپلم مکانیک ماشین آلات و لیسانس مهندسی مکانیک از آلمان دارد. اولین بار ۳، ۲ سال پیش بود که اسم هفته کتاب را شنیدم. فایده ای هم ندارد. در ایران کتاب و کتابخوانی به شکلی درآمد که کمتر و وقتی نیست. به آن محدود داده چون بیشتر سرگرمی ها یا تفریحات است. از روز کتاب، صنعت و کارگر اطلاع نداشته ام چون رسانه ها تبلیغ نمی کنند...

تأثیر این برنامه ها خیلی ناچیز است چون سطح تحصیلات کارگران در ایران خیلی پایین است و مجبورند برای امرار معاش زیاد کار کنند. در ۴ سال که آلمان بودم می دیدم که کارگر در مترو که می نشست تا به محل کارش برسد از جیبش کتاب جیبی در می آورد یا روزنامه می خواند. در فرصت های استراحت بین کار هم همین طور... چون زندگی این تأمین بود... در آنجا یک کارگر نیمه متخصص درآمد متوسط به بالا خنده، ماشین و تفریح دارد بنابراین طبعی است که آدمی بیشتری برای مطالعه ایجاد می شود اما ما در ایران فقط باید کار کنیم و کار کنیم. کارگر باید همایش اضافه کاری داشته باشد. در مقایسه با خیلی کشورها دستمزد کارگران ما زیر سطح فقر است. باید وضع تغییر کند. وقتی فرهنگ درست کار کردن و ارزش های معنوی کارگری باید رشد کند. وقتی کار مفید ۲۰ دقیقه در روز است... در آلمان کرب های همه کلاس ما بودند و اصلاً نمی دانستند پروژه چیست، ولی به کنش نشان که برگشتند افود را ساختند، ما برگشتیم و [اسم] به جایی نرسیده ایم.

حذف شود بهتر است...

مهدی فرامانی ۲۲ ساله کارگر میل سازی است. هفته کتاب؟ نه! نیستش؟ تو تعریف نده! اسمال است که اجرامی شود فکر نمی کنم آنه تو تعریف نیست!

مثلاً روز در خشکاری، درخت می کارند و می روند تا سال بعد، خوب پدر درخت ها در می آید! فرهنگ را نتوانسته اند جا بیندازند... آمار کتابخوانی فکر می کنم ۲ دقیقه است ۱۵! آره ای خنده! از روز کتاب، صنعت و کارگر، به کفله کارگر از حذف می کردند بهتر بود چون نه وقت دارد، نه پول، نه جویسه، هیچ تا نشیب کار نمی کنه، حالا باید ۳، ۲ هزار تومان هم پول بدهد کتاب بخرد... حذف شود بهتر است...

گزارش

مهدی رحمانی

در مراسم ویژه روز کتاب، صنعت و کارگر عنوان شد:

ایجاد نظام توزیع تخصصی کتاب برای جامعه صنعتی

در سال گذشته با هدف توسعه فرهنگ کتابخوانی در بخش صنعت و قرار گرفتن کتاب در سبد خانوارهای کارگری یکی از روزهای هفته کتاب با عنوان کتاب، صنعت و کارگر نام گذاری و اولین جشنواره با این عنوان برگزار شد. اسامی هم در دوین روز هفته کتاب، نشست پیرامون کتاب و صنعت با حضور محمدعلی شجاعی، معاون امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، مهندس مختار قانون رئیس سازمان صنایع و معادن استان تهران و جمعی از مسئولان ناشران و مدیران صنایع و کارخانه ها در شرکت سایپا دیزل واقع در کیلومتر ۱۲ جاده طرح برگزار شد.

در این نشست محمدعلی شجاعی معاون امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در سخنان خود پیرامون صنعت کتاب گفت: کتاب مجموعه مدون و نظام مند فکری است که انسان و تنظیم کننده روابط اجزای یک جامعه است.

وی با تأکید بر تحول و افزایش تولید کتاب پس از انقلاب تصریح کرد: تولید کتاب در سال ۱۳۵۶ برای هر نفر ۱۲ بوده اما در حال حاضر به ۲۱۵ جلد رسیده است. در حال حاضر به طور متوسط هر سال ۳۵ هزار عنوان کتاب منتشر می شود که با تولید کتاب در کشورهای پیشرفته (حدود ۲۰ هزار) فاصله چندانی ندارد. معاون امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی صنعت کتاب را فرآیندی با مخاطبانی گسترده خواند و افزود: توجه به بازار مصرف، نیاز مخاطبان و به روز بودن از ویژگی های یک تولیدکننده صنعتی است که در تولید کتاب نیز باید به آنها توجه داشت. بنابراین جامعه صنعتی می تواند برای تولید کتاب و محصولات فرهنگی گروه های تخصصی تشکیل دهد. محصولات فرهنگی در بخش دیگری از سخنانش، به کارکردهای

مختلف کتاب در جامعه صنعتی اشاره کرد و اظهار داشت: کاربرد کتاب در جامعه صنعتی می تواند در حوزه تخصصی باشد یعنی از طریق کتاب صنعت ارتقاء یابد و با پر کردن اوقات فراغت جامعه صنعتی موجب ارتقای فرهنگ عمومی آنها شود.

وی در پایان سخنانش بر مشارکت جامعه صنعتی در تولید فرهنگی تأکید کرد و گفت: برپایی مسابقات کتابخوانی در بین خانواده های کارگران، معرفی مؤلفان تخصصی، ایجاد سیستم به آن محدود داده چون بیشتر سرگرمی ها یا تفریحات است. از روز کتاب، صنعت و کارگر اطلاع نداشته ام چون رسانه ها تبلیغ نمی کنند...

محمدعلی خوش بین عضو انجمن فرهنگی ناشران کوک و نیوجوان مجری نمایشگاه های فرهنگی درباره فعالیت های این انجمن در بخش صنعت گفت: انجمن فرهنگی ناشران آران کراک و نیوجوان از سال ۱۳۷۶ در شرکت های را در بخش صنعت آغاز کرد. اولین حرکت در شرکت فولاد مبارکه اصفهان اجرا شد که بن کتاب در اختیار کارکنان قرار می داد. ایجاد کتابفروشی تخصصی در شرکت سایکو، طراحی بسته های با عنوان کادویی کتاب برای سنین مختلف و... از دیگر فعالیت های این انجمن

در بخش صنعت است.

در ادامه این نشست، محسن رضایی، دبیر هفته کتاب درآمد سراسره ملی را پایه اصلی توسعه کتابخوانی خواند و گفت: جامعه ای کتابخوان می شود که درآمد سراسره آن عالی و با متوسط و سطح سواد بالا داشته باشد. در جامعه ما سطح سواد بالا رفته اما به خاطر پایین بودن درآمد سراسره جامعه توان خرید کتاب را ندارد. بنابراین هر چند ما در سال های اخیر از نظر تولید عنوان کتاب در دنیا رتبه خوبی داریم اما متناسب با آن کتابخوانی توسعه نیافته است.

رضایی با اشاره به اینکه رابطه ای که بین صنعت و فرهنگ برقرار شده است در تاریخ ثبت می شود، گفت: در واحدهای صنعتی تلاش می شود فعالیت های جهت حمایت از کتاب های علمی و صنعتی و همچنین وارد کردن کتاب به جامعه صنعتی براساس نیازهای آنان و با شیوه توزیع مناسب صورت گیرد.

در پایان این نشست حاضران از خط تولید خودروی F.M.A که برای نوسازی ناوگان حمل و نقل داخلی تولید می شود، بازدید کردند.

کارگاه آموزشی نشر اینترنتی و ارزش های افزوده

کارگاه آموزشی نشر اینترنتی و ارزش های افزوده، روزگشته در محل خانه کتاب برگزار شد. مدرس این برنامه کیوان کوشا (عضو هیأت علمی مرکز اطلاعات و مدارک علمی کشوری) از ساعت ۹ صبح تا ۱۳ به بحث و آموزش در زمینه نشر اینترنتی پرداخت.

کوشا در این کارگاه با طرح موضوعاتی از قبیل ارزش های افزوده نشر کتاب در محیط وب، برخی مزایای نشر کتاب در محیط وب برای ناشران، پانگاه های کتاب های الکترونیکی و کاتفرشی های پیوسته در وب و... مفهوم دقیق نشر اینترنتی و ارزش های افزوده و ایرای حاضران جلسه توضیح داد.

او در زمینه ارزش های افزوده نشر کتاب در محیط وب به سه نکته دسترسی هم زمان به نسخه های و اسد ازاب الکترونیکی، افزودن اطلاعات چند رسانه ای و نیز امکانات جست وجوی اطلاعات اشاره کرد و دربار این سه نکته گفت: نشر الکترونیکی علاوه بر کم هزینه بودن امکان جست وجو در کل کتاب با فاصل خاص و یا حتی صفحه ای مشخص را به کاربر می دهد. علاوه بر

این ممکن است مطالب با صدا همراه باشد و هم زمان با خواندن بتوان تلفظ صحیح کلمات را هم شنید. کوشا در مورد مزایای نشر کتاب در محیط وب به نکاتی از قبیل کاهش هزینه های تولید چاپ، عدم نیاز به فضای فیزیکی برای انبار کردن کتاب، عدم نیاز به توزیع و ارسال کتاب به نقاط دیگر، سرعت بخشیدن به چرخه نشر کتاب، جلوگیری از تمام شدن نسخه های چاپی و... اشاره کرد.

علاوه بر مزایای نشر کتاب در محیط وب، کوشا نکاتی درباره محدودیت های آن نیز ابراز داشت که از میان آنها می توان عدم دسترسی آسان به خط اینترنت و کامپیوتر، نحوه فروش کتاب الکترونیکی، مشکلات مربوط به خواندن این کتاب ها و همین طور نبود فهرستگان کتاب های الکترونیکی را بر شمرد.

او در زمینه رویکرد ناشران ایرانی در ارتباط با استفاده از اینترنت در عرصه فروش و آگاهی رسانی، گفت: من در ایران حدود ۲۵ سایت ناشران و کاتفریشان را بررسی کردم و متوجه شدم که مشکل اصلی آنها، سید خرید با همان فروش پیوسته کتاب است.

کوشا در پاسخ سؤال یکی از حاضران مبنی بر پیشنهاد راه حلی جدید برای فروش پیوسته کتاب های الکترونیکی، توضیح داد: من فروش پیوسته به صورت سنتی را اصلاح کردم، نامم چون با همان فروش پیوسته معاشرت دارد. فکر می کنم بهترین راه همان ادامه دادن کارت کتاب ایران است تا به کارت اعتباری تبدیل شود. به هر حال فروش الکترونیکی هر چیزی منتهی می شود به وجود یک کارت اعتباری که باید هر چه سریع تر در ایران طراحی شود.

مراحشه

کیوان کوشا، مدرس کارگاه برای توضیح هر نکته و تبیین آن، به صورت عملی به کامپیوتر و اینترنت مراجعه و حاضران جلسه را با مهم ترین پانگاه های اطلاعاتی کتاب در جهان از جمله www.wikipedia.org و همین طور www.nap.edu آشنا کرد.

۵۰ به دلیل برگزاری هم زمان کارگاه آموزشی نشر اینترنتی و ارزش های افزوده در محل خانه کتاب با سمینار تأثیر فناوری اطلاعاتی در فرآیند نشر و خدمات کتابخانه ای، در هتل لاله، تعداد حاضران جلسه بسیار اندک بود و از بیست نفر تجاوز نمی کرد. البته همان عده اندک نیز بعضاً به نمایندگی از دو پایه انشارات در مراسم حاضر بودند.

نظر تعدادی از این نمایندگان را درباره این کارگاه آموزشی می خوانیم:

● انتشارات تابش فرهنگ: این کلاس در زمینه طراحی سایت خیلی مفید بود، باتوجه به اینکه من اطلاعات تخصصی و دقیقی درباره سایت یک انتشارات ندارم، توانستم دست کم با محتوای آن آشنا شوم.

● روزنگار - زبان تحریر: خیلی کلاس کاملی نبود، می شد منابع تر از این باشد. فکر می کنم اهدافی که از تشکیل این کلاس وجود داشت تحقق پیدا نکرد. دلیلش هم شاید موقتی بودن کلاس های باشد. این کارگاه ها باید استمرار داشته باشند.

● سعید حق - هدایت الهی - حامی: من اولین باری است که در این کارگاه شرکت می کنم و امیدوارم دوباره از این گونه جلسات تر برگزار شود، با اطلاعاتی که امروز یاد کرده ام فاسوس می خورم از اینکه چقدر نسبت به ناشران دنیا عقبیم.

● کیوان مهر: کلاس خوبی بود و اطلاعات عمومی مرا افزایش داد. انتشارات ما هنوز اول راه است و فقط پنج ماه از دریافت مجوز آن می گذرد اما این کارگاه برای طراحی سایت انتشارات، انگیزه ای در من ایجاد کرده است.

● نایب سوزان: انگیزه خیلی خوبی بود اما به شرطی که مدیران تولید ناشران نیز در این جلسات حاضر باشند. اما به هر حال از آنجا که در زمینه اطلاع رسانی کتاب است شرکت در آن برای هر کسی جالب توجه است.

● زوان روز: روز فرهنگ استفاده از کتاب های الکترونیکی برای دانشجویان ماه به دلیل ناآشنایی با زبان انگلیسی جایفاده و این کلاس ها می تواند در جافان این فرهنگ کمک بزرگی بکند.

خبر

قانون کیبی رایت در نرم افزارهای فرهنگی تدوین می شود

قانون کیبی رایت درباره نرم افزارهای فرهنگی در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در حال تدوین است.

سعید قاضی

مغربی، نماینده شورای عالی اطلاع رسانی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در گفت و گو با خبرنگار کتاب هفته با اعلام این خبر گفت: یکی از مشکلاتی که ستاد تکفای وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی از همان ابتدای شکل گیری با آن مواجه بود، دغدغه فرهنگ و خود وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به عنوان حامی فعالیت های فرهنگی، در تکثیر غیرقانونی این نرم افزار بود.

وی افزوده به همین دلیل ماه به فکر تدوین قانون کیبی رایت در ارتباط با نرم افزارهای فرهنگی اقدام کرد که در حال حاضر پیش نویس آن تهیه شده است و بعد از انجام کارشناسی های لازم به شکل قانون در می آید.

نماینده شورای عالی اطلاع رسانی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی دلیلی برای پیوستن به قانون کیبی رایت جهانی، قبل از اجرای قانون کیبی رایت درباره نرم افزارهای فرهنگی ندانست و گفت: این قانون فقط فراتر است شامل نرم افزارهای فرهنگی تولید داخلی کشور باشد و من فکر می کنم باتوجه به شرایط خاص فرهنگی کشور، پیوستن به قانون کیبی رایت جهانی هنوز بر ایمنان زود است.

رکوت واژه

گفت و گو با کیوان کوشا، مدرس کارگاه

انگیزه های برای طراحی سایت

تصویر می کنید برگزاری این کارگاه های آموزشی چقدر می تواند برای ناشران مؤثر باشد؟

این قضایاتی است که دوستان ناشر باید انجام دهند، اما تجربه سال های اخیر نشان داده است که ناشران دید بازاری پیدا می کنند و از آنچه در زمینه نشر کتاب در دنیا می گذرد، باخبر می شوند.

این کارگاه ها برای خیلی از ناشرانی که تازه انتشارات شان را تأسیس کرده اند مفید واقع می شود و در آنها انگیزه ای برای طراحی سایت ایجاد می کند.

کارگاهی که در زمینه نشر الکترونیکی در ایران برگزار می شود (مثل همین کلاس) چقدر با کارگاه های کشورهای پیشرفته متفاوت است؟

در دنیا خیلی از این کارگاه ها برای ناشران برگزار می شود و هدف تمام این کارگاه ها یکی است. هدف این است که از محیط اینترنت به صورت کارآمد و مؤثر استفاده کنند. هدف کارگاه ما هم با اهداف کارگاه های جهانی یکسان و منطبق است. کارهایی که ما در این جلسه ارائه داده ایم از مهم ترین و معروف ترین ناشران دنیا بود.

یا توجه به اینکه تعداد حاضران جلسه اندک است، میزان هماهنگی یا شما برای درست برگزار شدن کارگاه ها چقدر بوده است؟

مشکلی که وجود دارد هم زمانی برگزاری سمیناری در هتل لاله است. اتفاقاً طراحی اصلی کارگاه های که آنجا برگزار می شود مشخص کردن محتوای آن جلسات هم من بوده ام. این عدم هماهنگی بین دو نهادی است که در وزارت ارشاد با هم همکاری می کنند و دو کارگاه را هم زمان برگزار کرده اند. دلیل دیگر هم شاید این باشد که ناشران هنوز به وجود چنین کارگاه های اساسی نیاز پیدا نکرده اند. خیلی سخت است که یک کاتفریوش را از پشت پیشخوان برای شرکت در این جلسات دعوت کنیم.

عب هنوز فرهنگ این جریان هم چندان جا نیافته است.

اما بالاخره می بینیم که همان کاتفریوش هم نهایتاً مجبور می شود که بالای نام کاتفریوشش اش، یک آدرس اینترنتی هم حک کند. اگر الان دست به چنین کاری نزنند، پنج سال دیگر مجبور می شود و آن موقع است که نیاز به شرکت در این کارگاه ها را احساس می کند.

ناشران هنوز به وجود چنین کارگاه هایی احساس نیاز پیدا نکرده اند

